

**ER STROOMT
EEN NIJL
DOOR GENT**

Er stroomt een Nijl door Gent

1. Omgevingsanalyse	3
2. 'Cultuur als dwarsligger', een kwalitatieve evaluatie	12
3. 'Gent, een scheppende stad', het stedelijke kader	29
4. Inzetten op gemeenschapsvorming en participatie, het Vlaamse kader	35
5. Cultuurbeleid 2008 – 2013	
5.1. Focus op vier inhouds	37
<ul style="list-style-type: none"> • Creatie • Roerend en onroerend erfgoed, Archeologie en archief • Cultuurparticipatie en culturele participatie • Cultuurcommunicatie	
5.2. Strategische en operationele doelstellingen	49
5.3. Interculturaliteit in de werking van de Bibliotheek en het Cultuurcentrum	62
5.4. Toekomstverkenningen	67
5.5. Instrumenten en middelen	69
6. Het traject cultuurbeleidsplanning	74

ER STROOMT EEN NIJL DOOR GENT

Er stroomt een Nijl door Gent. Een Nijl die ononderbroken vruchtbaar sediment afzet, waarop kunst en kunstenaars uitstekend gedijen en die een culturele bodemkwaliteit garandeert, die het gemiddelde ver achter zich laat. Het is niet zo meteen te verklaren hoe het komt dat Gent zo goede cultuurgrond is. De voorwaarden daarvoor zijn talrijk en divers en strekken zich uit van een inspirerende sfeer en omgeving tot geïnspireerd talent, met een veelheid van factoren en toevalligheden daartussen. Er valt moeilijk naast te kijken, in deze stad bloeit een artistiek potentieel, dat af en toe zelfs de wereld verbaast.

Natuurlijk gaat niets vanzelf. Wanneer Gent kan pronken met kunst en kunstenaars van superieur niveau, is dat niet het automatische gevolg van een soort artistieke 'generatio spontanea' maar wel het resultaat van een combinatie van verleden, geschiedenis, kennis van kunst en cultuur, talent, inzet en hard werken. En ook van een stimulerend klimaat, waar creatie geen tocht door de woestijn moet zijn, maar waar tal van faciliteiten het creatieve van idee naar werkelijkheid helpen brengen.

Investeren in cultuur is een opdracht voor elke overheid en daarin heeft het Gentse stadsbestuur binnen zijn mogelijkheden steeds met overtuiging en enthousiasme proberen tegemoetkomen aan de verwachtingen van de sector. Het is een soort investering die een bijzonder rendement oplevert, waar de "winst" zich niet zozeer laat berekenen in euro-surplussen, maar in een rijkdom van schoonheid en betekenis. Het is ook een rijkdom die toestroomt naar een grote publieke belangstelling en zo een intens cultuurbeleven van hoog niveau mogelijk maakt. De Gentse cultuurbodem is dus niet alleen mild voor de kunstenaar, ook de cultuurconsument gedijt er uitstekend.

Aan de echte Nijl staan piramiden, immense gesloten gevaarten, waar ooit één lijk in lag. De Gentse culturele infrastructures moeten net het tegendeel zijn, uitnodigend, gastvrij en nooit exclusief.

Ons rijke verleden, met zijn schitterend patrimonium, zijn roerend en onroerend erfgoed is een van de best bewaarde geheimen in Europa. Laat ons op een goede manier met het verleden en met de toekomst omgaan, laat het ons koesteren en op het ritme van de rivier ontdekken.

Lieven Decaluwe

Schepen van cultuur, toerisme en feesten van de stad Gent

1. OMGEVINGSANALYSE

Stad Gent

Deze omgevingsanalyse is gebaseerd op de omgevingsanalyse die o.l.v. het stedelijke Departement Stafdiensten werd gemaakt i.f.v. 'Gent 2020', het strategische meerjarenplan van de stad.

Gent is een Vlaamse grootstad waarbij de kleinschaligheid en veelzijdigheid als voordeel worden beschouwd

Historisch gezien is Gent steeds een gastvrije, rebelse stad geweest die blijk heeft gegeven van grote autonomie en vrijheidsstreven ten opzichte van grootmachten, een voorvechter van stedelijke autonomie. Gent was betrokken bij verschillende **innovaties** onder meer in de textielindustrie en in de georganiseerde arbeidersbeweging. Ook vandaag heeft Gent nog steeds een uitgesproken experimentele rol, bijvoorbeeld op het vlak van muziek. Kenmerkend voor Gent is de **veelzijdigheid** als kleine grootstad, waarbij de kleinschaligheid als voordeel wordt beschouwd. Gent is zowel een studentenstad, een toeristenstad, een havenstad, een sportstad als een bruisende cultuurstad. Deze veelzijdigheid en diversiteit zijn kenmerkend voor Gent als stad.

Imago-onderzoek voor Gent is erg schaars. Uit een onderzoek in 2000 bleek een **positief imago voor de binnenstad**, die geldt als visitekaartje voor Gent en als plek waar belangrijke stedelijke functies samenkomen. Gent wordt daarbij beschreven als een compacte stad in een prachtig cultuurhistorisch kader vol diversiteit en verrassingen met een ruim winkel-, horeca- en recreatieaanbod. Imago-bepalers uit het culturele veld zijn de historische stad, het SMAK, het NTGent en musea en podiumkunsten in het algemeen. In 2000 vindt 73% van de Gentenaars de Gentse Feesten het meest imagobepalende evenement van Gent. Alle actoren van de Gentse Feesten vinden trouwens dat de Gentse Feesten de stad Gent aantrekkelijker maakt als toeristische bestemming en de meeste zien het ook als bepalend voor de uitstraling en het imago van de stad. De Gentse Feesten kan met zijn diversiteit best als kwalitatief cultureel volksfeest omschreven worden.

Ook de aanwezige cultuur, de sfeer en de gezelligheid worden vermeld in 2000, wat later in 2005 bevestigd wordt als Gent door Toerisme Vlaanderen wordt uitgeroepen tot gezelligste stad van Vlaanderen. De **gezelligheid** van Gent vind je in het bruisende culturele leven, in het wandelen langs historische gebouwen en monumenten en moderne architectuur, op de vele terrasjes en in de verkeersvrije winkelstraten. Ook de inspanningen zoals Gent lichtstad en een opwaardering van de historische wateren in de binnenstad hebben hiertoe allicht bijgedragen.

Uit een survey die jaarlijks werd uitgevoerd tussen 2000 en 2005 bij kiesgerechtigde Gentenaars blijkt dat de **tevredenheid over het globale stadsbeleid** er lichtjes maar gestaag op vooruitgegaan is tussen 2000 en 2005.

Wanneer we de tevredenheid nagaan over specifieke aspecten van het beleid zien we als toppers de bibliotheek, toerisme, brandweer en monumentenzorg. Ook cultuurbeleid, onderwijs, openbaar vervoer en sportinfrastructuur scoren goed. Achteraan bengelen facetten zoals parkeerbeleid, openbare werken, stadsfinanciën en het migrantenbeleid.

De gezinsomvang is gedaald
en vergrijzing wordt verwacht vanaf 2012

Gent is een kleine grootstad met diversiteit, veelzijdigheid, de Gentse Feesten, sfeer en gezelligheid als troeven. Gentenaars wonen graag in Gent en zijn fier op hun stad. Hoewel de stadsvlucht is gekeerd via selectieve instroom van voornamelijk niet-Belgen, blijft bij Belgen het patroon van emigratie naar perifere stadsdelen en randgemeenten zichtbaar. De gezinsverdunding is opvallend: al 45% van de huishoudens betreft alleenstaanden en 30% heeft twee gezinsleden. Prognoses verwachten een gestage toename van het bevolkingsaantal van Gent en een vergrijzing pas vanaf 2012 bij de instroom van de babyboomgeneratie bij de senioren.

Gent wordt in toenemende mate een gediversifieerde,
multiculturele samenleving

Diversiteit is eigen aan iedere grote stad, waar ook ter wereld. Het gaat niet enkel om etnisch-culturele diversiteit, maar ook om diversiteit gebonden aan leeftijd, geslacht, seksuele voorkeur, overtuigingen, sociaal-economische positie en fysieke kenmerken. Al deze groepen hebben hun eigen beleving van de stad en hun eigen behoeften. Bovendien is er ook diversiteit aanwezig binnen minderheidsgroepen. Er bestaat dus niet zoiets als dé jongere, dé holebi, dé allochtoon. Wel zien we dat algemeen deze groepen vaak meer kwetsbaar in de samenleving staan en vaak ondervertegenwoordigd zijn of minder gemakkelijk participeren op verschillende levensdomeinen. Diversiteit is ook geografisch merkbaar en wijken vertonen dan ook verschillen.

Ongeveer 15% van de Gentenaars behoort tot etnisch-culturele minderheden, waarbij we naast de grote Turkse en Marokkaanse gemeenschappen vele nieuwe nationaliteiten aantreffen die de diversiteit in de stad vergroten. Hierdoor wordt **multiculturaliteit** – in de zin van het bestaan van al dan niet gewenste regelmatig terugkerende contacten tussen leden van verschillende etnische groepen - hoe langer hoe meer een realiteit voor alle Gentenaars.

Eén derde van de Gentse bevolking is **jonger** dan 26 en één derde **ouder** dan 55 jaar. Binnen deze groepen zien we ook grote verschillen naar nationaliteit, verblijfsduur in Gent,

activiteitsniveau, sociaal kapitaal, zorgbehoevendheid en vermogen. Het aandeel van **holebi's** in de bevolking wordt in België geschat op 5 à 10%, maar in een grote stad ligt dit percentage hoger.

Vermoedelijk kampt 10% van de bevolking met een fysieke, auditieve, visuele of verstandelijke **handicap**.

In Gent is 61% van de senioren lid van een of meer verenigingen. 15% van de senioren doet aan vrijwilligerswerk. Anderzijds kampt bijna één vijfde van de Gentse senioren met eenzaamheidsgevoelens en bijna 40% van de ondervraagden heeft het gevoel niet meer mee te tellen. Ook zien we een ondervertegenwoordiging van senioren in de actieve samenleving

Voor al deze groepen is het nodig de discriminatie te minimaliseren en inspraak- en participatiemogelijkheden te maximaliseren.

De dualisering van de samenleving zet zich voort

Dualisering wordt eenvoudig uitgelegd door de frase 'de armen worden armer en de rijken rijker'. Het **gemiddelde inkomen** per belastingsaangifte in Gent bedraagt in 2002 22.072 euro, tegenover 25.620 euro in Vlaanderen. Gent scoort hier laag ten opzichte van de andere Vlaamse centrumsteden en heeft het grootste aandeel lage inkomens van de centrumsteden.

Dualisering uit zich echter niet enkel in financiële verschillen, maar ook in verschillende mate van participatie in de samenleving. Terwijl 'de rijken' zich gemakkelijk kunnen handhaven in de samenleving, vallen 'de armen' alsmear vaker uit de boot op verschillende leefdomeinen. Armoede is een specifieke vorm van sociale uitsluiting waarbij uitsluiting vaak optreedt op verschillende leefdomeinen die aan mekaar gelinkt zijn: inkomen, arbeid, onderwijs, gezondheid, recht, gemeenschapsfaciliteiten of cultuur.

De aantrekkingskracht van het onderwijs in Gent

Gent mag zich qua onderwijsaanbod overtuigend 'stad van kennis' noemen. Zowel voor het secundair als het hoger onderwijs heeft Gent een **centrumfunctie**. Getuige daarvan zijn voor het hoger onderwijs in Vlaanderen de hoogste studentenaantallen voor de Hogeschool Gent en voor de Universiteit Gent. Het gaat om ca 60.000 studenten in Gent waarvan ongeveer de helft aan de universiteit. Gent is ook een scholierenstad. De kracht zit in de diversiteit van het aanbod: de veelheid aan studierichtingen aanwezig in zowel algemeen, technisch, beroeps- als kunstonderwijs.

Gent heeft een groot aanbod aan sport, recreatie en vrije tijdsbesteding maar de behoefte blijft groot

Uit het leefbaarheidsonderzoek van 2005 blijkt dat 25% van de Gentenaars sport (wandelen, fietsen en andere sporten) als belangrijkste vrije tijdsactiviteit vernoemt. Lezen (11%) en vrienden of familie bezoeken/ontvangen, tijd voor het gezin (8%) komen op de tweede en derde plaats. Ruim de helft van de Gentenaars participeert actief aan het verenigingsleven, dat blijkt ook uit de veelheid aan Gentse sociaal-culturele verenigingen. **Cultuur** in Gent omvat een rijk erfgoed, frequent bezochte musea, een diverse podiumkunstensector, verschillende presentatie-platformen voor de beeldende kunsten, verschillende initiatieven rond film en letteren, én een nagenoeg compleet aanbod aan kunst en cultuureducatie. Sportbeoefening en cultuurparticipatie kennen echter in vele gevallen nog een financiële drempel.

Er zijn heel wat positieve signalen over de **sociale betrokkenheid** in Gent. De Gentenaars zijn in het algemeen tevreden over de sfeer en de sociale relaties in hun buurt en hebben vertrouwen in hun buren. Een groot deel van de Gentenaars is actief in **verenigingen**, waarbij de jongeren (71%) en actieve senioren (59%) de koplopers zijn. Een kleine helft van de Gentenaars heeft vertrouwen in de medemens en in de stedelijke overheid. Van belang in dit kader is dat leden van een vereniging duidelijk meer vertrouwen hebben in de medemens dan inwoners die niet actief geëngageerd zijn in het verenigingsleven. In Gent doet 18% van de inwoners aan vrijwilligerswerk in 2005.

Maar een aantal cijfers nuanceren dit positieve beeld. De deelname aan activiteiten in de buurt is niet zo veralgemeend. De tijd die men doorbrengt voor TV en computer is toegenomen. Zwakkere groepen in de samenleving hebben duidelijk minder goede sociale relaties en zijn minder betrokken in verenigingen en bij activiteiten en hebben minder vertrouwen in de medemens.

In achtergestelde buurten in grote steden in België waaronder Gent blijken de sociale netwerken vaak minder uitgebreid en kwalitatief niet bevredigend. Sociale betrokkenheid is dus geen universeel gegeven.

Tenslotte, afstemming is een notie die als een rode draad door deze thema's loopt. De nood aan afstemming van onderwijs op arbeidsmarkt. De nood, zowel binnen het lokaal cultuurbeleid, het lokaal sportbeleid, als het lokaal sociaal beleid, aan afstemming van vraag op aanbod, met aandacht voor doelgroepen, rekening houdend met de grenzen van de infrastructurele mogelijkheden. En, niet te vergeten, de nood

om het eigen domein te overstijgen en af te stemmen op andere domeinen. Innovatief denken en dynamisch handelen zijn nodig om deze afstemming te realiseren enerzijds door goedlopende processen te verankeren en anderzijds door via creativiteit knelpunten op te lossen.

Wijken verschillen sterk van mekaar

Wanneer we spreken over 'Gent', dan gaat het over de stad Gent, samengesteld uit 10 deelgemeenten waarvan Gent-centrum het meest centraal gelegen is. De andere deelgemeenten zijn Wondelgem, Oostakker, Sint-Amandsberg, Ledeborg, Gentbrugge, Zwijnaarde, Sint-Denijs-Westrem, Afsnee, Drongen, Mariakerke en de kanaaldorpen Sint-Kruis-Winkel, Mendonk en Desteldonk.

In 2003 werden in het kader van de gebiedgerichte werking **25 wijken** afgebakend en gegroepeerd in 7 stadsdelen.

De **binnenstad** is het historisch, cultureel, handels- en dienstencentrum dat niet alleen regionaal, maar tevens op internationaal niveau functioneert en dat sterk het beeld bepaalt voor Gent.

De omvangrijke **stedelijke ruimte** vormt een aaneengesloten bebouwing rond de binnenstad, strekt zich uit tot in de kanaalzone en is langs radiale steenwegen vergroeid met de randstedelijke kernen.

De interne structuur van deze stedelijke ruimte is evenwel naar karakter en naar functioneren erg verschillend en weerspiegelt sterk de maatschappelijke ontwikkeling. De stadsring omringt de historische Kuip en fungeert als ringvormige verkeersader met vooral grootschalige residentiële, commerciële en kantoorontwikkelingen. De 19e-eeuwse arbeiderswijken, dens en verweven met groot- en kleinschalige industriële complexen, zijn gegroeid binnen en buiten de voormalige stadswallen, nu grotendeels het tracé van de stadsring.

De stadsrand waaiert uit over een ruim gebied en heeft een meer monofunctioneel-residentieel karakter, gekenmerkt door een minder dense bebouwing.

Stadsdelen verschillen ook van mekaar in hun **troeven en problemen**. In Gent-centrum kan men genieten van de nabijheid van historisch erfgoed, handel, cultuur, onderwijs, maar draagt men ook wel de druk die dat met zich meebrengt zoals parkeerdruk, bereikbaarheid en geluidsproblematiek.

Algemeen is er een gebrek aan laagdrempelige multiculturele ontmoetingsplaatsen.

De mate van samenhang, verenigingsleven en geëngageerde bewoners verschilt echter sterk tussen verschillende buurten in Gent-rand.

Uit de bevolkingscijfers blijkt dat de wijken van de 19^e-eeuwse gordel een significant groter aandeel kansarme gezinnen, niet-Belgen en mensen op het wachtregister voor asielzoekers huisvesten. We kunnen er vanuit gaan dat deze wijken dan ook een grotere aantrekkingskracht uitoefenen op deze bewoners. Uiteraard is dit gelieerd aan de huisvestingssituatie met meer goedkopere woningen van mindere kwaliteit. Ook in de kansarmoedeatlas werden in 2002 veel van deze wijken in de 19^e-eeuwse gordel afgebakend als actiegebied om de meervoudige achterstelling tegen te gaan. Anderzijds merken wij dat steeds meer jonge mensen en tweeverdieners er bewust voor kiezen in wijken van de 19^e-eeuwse gordel te gaan wonen en er ook te blijven wonen.

Stadsvernieuwingsprojecten zijn hier niet vreemd aan. Doordat het imago van deze wijken verbetert, wordt de diversiteit er ook groter.

Gent is op goede weg naar een meer participatief beleid, maar blijvende aandacht voor bredere en diepere participatie is geboden

Vragen aan mensen om te participeren, veronderstelt een goed functionerende communicatie van de lokale overheid naar haar bewoners. Gentenaars moeten dus eerst goed geïnformeerd worden zodat een vraag naar participatie hen ook daadwerkelijk bereikt.

De Stad beschikt over verschillende **kanalen** om de burgers te informeren. Maandelijks wordt het Stadsmagazine bedeed in alle brievenbussen in Gent. In het **Stadsmagazine** worden diverse initiatieven van het stadsbestuur op een vlotte en aantrekkelijke manier belicht. Wekelijks verschijnt er ook een dubbele stadspagina in de donderdageditie van het advertentieblad De Streekkrant: **TAM TAM** gebaseerd op de persmededelingen van Stad Gent. Via **Stadstelevisie** Gent, een informatief magazine op **AVS** Oost-Vlaamse televisie, wil het stadsbestuur de bevolking in de stad en provincie informeren over de uitgebreide dienstverlening, de infrastructuur, het beleid en stedelijke initiatieven.

Verder is er ook heel wat informatie beschikbaar op de stedelijke **website**, via Gentinfo en meer recentelijk via de infokiosken. De website van de stad wordt frequent gebruikt om informatie op te zoeken. In 2005 waren er 52.165.987 paginaopvragingen op de site, of 68.996.031 hits wanneer we de homepage meetellen. Op het vlak van aantal hits op de stedelijk website stond Gent in 2001 op de 4^e plaats van 65 steden in de 15-EU landen die deelnemen aan de urban audit.

De informatie over de Gentse Feesten, de woonsite en het stadsplan worden het vaakst geraadpleegd.

Via de digitale **infokiosken** is ook heel wat informatie beschikbaar voor wie in de stad rondloopt. Sinds 2005 kan men op 20 plaatsen in de stad, zowel in het centrum als in de perifere stadsdelen, dag en nacht allerlei informatie opzoeken en de Gentse evenementenkalender raadplegen. Deze informatie kan ook worden afgedrukt.

Sinds 2003 functioneert **Gentinfo** als centraal aanspreekpunt voor de Gentenaar, waarmee men de bewoners correct en tijdig informeert over beslissingen van het stadsbestuur, over het stadsleven in het algemeen of bij crisissituaties.

Uit een enquête in 2006 blijkt dat 64% van de Gentenaars zich in het algemeen voldoende geïnformeerd voelt door de stad, wat een toename is met 5% sinds 2004. Meer specifiek zien we dat ongeveer 79% van de inwoners zich goed geïnformeerd voelt over wat er in de stad aan activiteiten doorgaat. Hoe ouder en hoe lager geschoold, hoe meer men vindt dat men voldoende informatie krijgt.

Cultuur en toerisme in Gent

Gent heeft als cultuurstad heel wat troeven voor toerisme. Gent kan worden gekarakteriseerd als een historische stad die gedurende zes eeuwen een prominente rol in de geschiedenis van Vlaanderen heeft gespeeld, getuige het rijke bouwkundige en culturele erfgoed. Het historische centrum en de aanwezigheid van water, de culturele activiteiten en de winkelstraten lokken veel bezoekers en toeristen naar Gent.

De Gentse bezienswaardigheden, zoals toeristische, culturele en tijdelijke tentoonstellingen lokken heel wat bezoekers. Het totaal aantal bezoekers van de belangrijkste van deze attracties bedraagt per jaar ongeveer 1.300.000. De grootste trekpleisters zijn het Gravensteen, het Lam Gods in de Sint-Baafskathedraal en de Sint-Niklaaskerk. Ook het Design Museum Gent doet het opmerkelijk goed de laatste jaren. In het toeristisch infokantoor kwamen in 2005 334.979 bezoekers, waarvan er 147.529 een vraag stelden. De grootste groep daarvan zijn Belgen gevolgd door inwoners van de buurlanden. Spanje komt sinds 2004 op de vierde plaats en laat Groot-Brittannië en Duitsland achter zich. Er zijn ook een aanzienlijk aantal Amerikanen en Japanners die om informatie vragen.

Als maat voor het 'bruisend' toerisme wordt ook het aantal overnachtingen in de stad bekeken. Het aantal hotelovernachtingen bedroeg 675.773 in 2006. 83% ervan zijn hotelovernachtingen. 75% van de overnachtingen zijn naar aanleiding van vakantie of ontspanning, slechts 4% voor congressen of seminaries en 21% voor andere beroepsdoeleinden. Het aantal dagtrips naar Gent werd in 2000 geraamd op 1,7 miljoen. De algemene stijging van het dag- en verblijfstoerisme is in Gent het grootst in vergelijking met de andere Vlaamse kunststeden. Ook het watertoerisme lijkt de laatste jaren te stijgen.

Samenvattend

Uit de omgevingsanalyse komen een aantal onderwerpen en/of aandachtspunten bovendien:

- cultuur – zowel het cultuurhistorisch erfgoed als het brede cultuuraanbod – en de Genste Feesten zijn imago-bepalend voor Gent
- Gent is en blijft een onderwijsstad
- belangrijke demografische ontwikkelingen zijn de te verwachten vergrijzing vanaf 2012 en een verdere 'multiculturalisering' van de de bevolking
- het tegengaan van de voortschrijdende dualisering moet in al haar aspecten een aandachtspunt blijven
- Gent kent een actief verenigingsleven dat echter niet alle lagen van de bevolking bereikt
- de verschillende stadsdelen hebben hun eigen troeven en problemen, maar delen de nood aan laagdrempelige multiculturele ontmoetingsplaatsen

*

2. 'CULTUUR ALS DWARSLIGGER'

Een kwalitatieve evaluatie

In aanloop naar de nieuwe bestuursperiode maakte het Directieteam van het Departement Cultuur eind 2006 een 'Aanzet voor het cultuurbeleidsplan 2008-2013'. In dit document werd het aflopende cultuurbeleidsplan geëvalueerd en werden een aantal voorstellen geformuleerd voor het nieuwe plan.

Ook de Cultuurraad-Gent formuleerde een voorzet. In zijn 'Memorandum voor het cultuur- beleidsplan 2008-2013' blikte de raad terug op het voorbije beleid en deed aanbevelingen voor de komende bestuursperiode.

In het traject cultuurbeleidsplanning – dat werd opgezet in voorbereiding van het nieuwe beleidsplan - werd aan alle deelnemers gevraagd kort te verwoorden wat zij positief vonden in de voorbije jaren en wat zij graag anders zouden zien.

Deze drie 'insteken' vormen de basis voor deze kwalitatieve evaluatie, die de hoofdlijnen van het vorige beleidsplan volgt. Tegelijk is deze evaluatie een geactualiseerde schets van het Gentse cultuurlandschap en een aanzet voor het nieuwe beleid. Er wordt apart ingegaan op de bibliotheek en op de nieuwe speler het Cultuurcentrum-Gent, die beide vanaf nu een plek moeten krijgen in het algemene cultuurbeleidsplan.

Cultuur als dwarsligger

Het aflopende cultuurbeleidsplan droeg de titel '*Cultuur als dwarsligger*'. Deze titel maakte duidelijk dat cultuur sporen in de stad wilde verbinden, maar ook dat cultuur dwars wilde liggen tegen bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen.

Inhoudelijk werden vanuit cultuur dwarsverbindingen gelegd naar belendende beleidsdomeinen en werd het voorheen bestaande onderscheid tussen stedelijke en private cultuuractoren doorbroken. Vanuit cultuur werden dwarsverbindingen gelegd naar o.a. de beleidsdomeinen jeugd, onderwijs, senioren, integratie, toerisme, stedenbeleid en stadsontwikkeling. Dat leidde tot een aantal interessante initiatieven die – al dan niet met enige bijstelling – om continuering vragen.

Het openbreken van het cultuurbeleid en de daaruit voortvloeiende samenwerking met andere beleidsdomeinen wordt algemeen als positief en te continueren ervaren, zo bleek uit de opgezette bevragingen. Nauw daarbij aansluitend is de 'oproep' de volledige bevolking in het vizier te blijven houden en te waken over de breedte van het aanbod. Ook de geografische spreiding van een breed aanbod over de stad, haar wijken en deelgemeenten moet een aandachtspunt zijn. Tegelijk wordt Gent ervaren als een stad waarin op een positieve manier wordt omgegaan met de maatschappelijke rol van cultuur, een stad die cultuur op een juiste manier inzet in en voor de stedelijke samenleving, een stad waarin het inzicht leeft dat cultuur een actieve actor in de gemeenschap is.

De geschetste ontwikkelingen waren niet geheel nieuw, maar namen een hogere vlucht mede onder impuls van het '*Decreet houdende het stimuleren van een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid*' waarbinnen de stad haar cultuurbeleid de voorbije jaren vorm gaf.

Deze decretale context zorgde er in de voorbije bestuursperiode echter ook voor dat het cultuurbeleidsplan vaak aanzien werd als '*het plan van de 1 euro*'. Het is/moet echter het stedelijke cultuurbeleidsplan 'tout court' zijn. Dit is dan ook een belangrijk aandachtspunt in de voorbereiding en de uitvoering van het nieuwe beleidsplan.

Gent, complete stad van kunsten

Gent, creatiestad met ambitie

'Cultuur als dwarsligger' formuleerde de ambitie om van Gent een complete stad van kunsten en een creatiestad met ambitie te maken.

Wat de podiumkunsten betreft werd daartoe vooral ingezet op presentatiemogelijkheden met o.m. de volledige afwerking van de Bijloke concertzaal – thans Muziekcentrum de Bijloke Gent -, de start van De Expeditie o.l.v. Cie Cecilia op de ACEC-site en de bouw van studios voor LOD en Les Ballets C. de la B. op de Bijlokesite. Aan het NTGent en Kunstencentrum Vooruit werd een investeringstoelage toegekend, omwille van het belang van deze infrastructuren.

Een aantal actoren werd in de afgelopen bestuursperiode voor het eerst structureel ondersteund vanuit de stad. Dat was o.m. het geval voor Logos, het Collegium Vocale en de Rode Pomp. Met het Festival van Vlaanderen, Kunstencentrum Vooruit en het Internationaal Filmfestival van Gent werden voor de duur van de legislatuur beheersovereenkomsten gesloten, waarin meer dan voorheen op hen ook een appèl werd gedaan om zich in te schrijven in het stedelijke cultuurbeleid.

Bij 'De Vieze Gasten, Victoria Deluxe en ROCSA, de drie structurele Gentse sociaal-artistieke werkingen werden met stedelijke middelen op het spoor gezet naar erkenning en subsidiëring binnen het Kunstendecreet. Deze drie werkingen worden intussen in Vlaanderen als sterkhouders binnen de sociaal-artistieke werkvorm aanzien. In Gent hebben zij ook hun sporen verdiend binnen de stadsvernieuwingsprojecten waarin ze actief zijn.

Op de sector van de pop en rock werd ingezet door ondersteuning van vzw Repetitieruimten, die in opdracht van de stad een beleid inzake repetitieruimten opstartte.

Ook in de beeldende kunsten ging aandacht naar infrastructuur met de uitbouw van een atelierbeleid door vzw NUCLEO, die zowel infrastructurele ondersteuning als werkingsmiddelen van de stad kreeg.

Het programma 'Kunst in de Publieke Ruimte' kende de afgelopen jaren een sterke groei en geldt inmiddels inhoudelijk zowel als naar samenwerking tussen verschillende stadsdiensten, als een voorbeeld in Vlaanderen.

Het overleg en de afstemming tussen de verschillende spelers in het veld van de beeldende kunsten was en is echter een verhaal van vallen en opstaan, ondanks meerdere pogingen vanuit verschillende hoeken.

De sector van de audiovisuele kunsten en de nieuwe media bleef in de vorige beleidsperiode onderbelicht, ook al biedt de aanwezigheid van twee opleidingen op hogeschool-niveau en de huisvesting in Gent van een belangrijke Vlaamse partner als het IAK mogelijkheden.

Hoewel de enige Belgische Nobelprijswinnaar literatuur Maurice Maeterlinck een Gentenaar was, en er heel wat schrijverstalent in Gent aanwezig was en is, heeft onze stad zich nog te weinig kunnen profileren als letterenstad.

Verantwoordelijken en initiatiefnemers hebben regelmatig informele contacten, maar er wordt nog te weinig structureel samengewerkt om van een samenhangend, coherent letterenbeleid te kunnen spreken.

Voor de huisvesting en dus de verankering in Gent van het Poëziecentrum werd in de voorbije bestuursperiode een definitieve oplossing gevonden. Het Poëziecentrum speelde ook een belangrijke rol in het Stadsdichterschap.

Gent is ook een broedplaats voor creatie van én participatie aan jeugdcultuur. Als een van de instrumenten ter begeleiding daarvan werd een Stuurgroep Jeugdcultuur opgezet tussen het Departement Cultuur en de Jeugddienst. Daaruit kwam o.m. 'Alles kan' voort, een reglement voor culturele projecten door jongeren.

Het Departement Cultuur deelt met de Jeugddienst de visie dat wie met creatie van jeugdcultuur bezig is passend moet ondersteund worden en letterlijk ruimte moet krijgen. De komende beleidsperiode zal daarom samen met de Jeugddienst en in het kader van de beleidsplannen van beide diensten onderzocht worden of en hoe er een specifieke en meer structurele ondersteuning voor bepaalde jeugdcultuur-initiatieven moet worden opgezet.

Een vaststelling is dat er in de eerste plaats nood is aan een betere communicatie van het bestaande jeugdcultuur-aanbod.

Een overzicht van de verschillende communicatiekanalen kan de communicatie naar kinderen en jongeren over jeugdcultuur faciliteren en stimuleren. Initiatieven die zich richten naar jeugd geven dan weer aan niet altijd op de hoogte te zijn van de kanalen om hun aanbod te promoten.

De ervaring leert inmiddels dat een verfijning van het begrip jeugdcultuur nodig is om er het jeugdcultuurbeleid op af te stemmen. Jeugdcultuur heeft niet alleen een cultureel-artistieke invulling, maar verwijst ook naar de leefwereld van kinderen en jongeren, zoals jongeren-subculturen. Het is de bedoeling van de Jeugddienst en het Departement Cultuur om samen binnen de Stuurgroep Jeugdcultuur én i.s.m. de

diverse partners in het werkveld daaraan vorm te geven en zo het gezamenlijk jeugdcultuurbeleid verder te ontwikkelen en te implementeren. In deze zal de studie *'Ik weet wat gedaan'* - het vrijetijdsonderzoek dat de Jeugddienst opzette i.s.m. Cesor - een belangrijke bron van inspiratie zijn.

Uit de cultuurpraktijk van de voorbije jaren én op alle fora die geconsulteerd werden in aanloop naar het nieuwe beleidsplan, komt naar voor dat Gent zich moet profileren als creatiestad op basis van zijn authenticiteit, als kweekvijver en vrijplaats voor jong talent, als cultuurlabo, als stad met ruimte voor experiment en vernieuwing. De nood aan infrastructuur daartoe blijft groot en moet een aandachtspunt blijven in deze beleidsperiode. Maar ook andere instrumenten en middelen zoals projectmatige en structurele financiële ondersteuning kunnen gericht ingezet worden op creatie.

De beslissingen over stedelijke structurele ondersteuning werden doorgaans genomen over de jaren en over de legislaturen heen. Dit heeft geleid tot een amalgaam van ad hoc toekenningen waarin weinig lijn en consistentie te bespeuren valt. Een gemeenschappelijke noemer en algemene criteria zijn ver te zoeken.

Het reglement van de projectsubsiëring dateert van 1991 is over de jaren heen nauwelijks gewijzigd. De destijds vastgelegde criteria zijn nog altijd dezelfde en zijn zodanig breed geformuleerd dat ze voor een wel heel ruime interpretatie vatbaar zijn.

In beide gevallen dringt zich een evaluatie op i.f.v. de inzet van dit instrumentarium op creatie. Uitgangspunt daarbij moet een gezond evenwicht zijn tussen een continuerings- en een stimuleringsbeleid.

In deze context tenslotte leert een vergelijking met de situatieschets in het aflopende cultuurbeleidsplan dat zowel in het Kunsten- als in het Muziekdecreet het nog steeds grotendeels dezelfde - eerder gevestigde - Gentse waarden zijn die een Vlaamse erkenning en subsidiëring genieten. Daarom stelt zich de vraag of de stedelijke projectondersteuning niet ook deels gericht moet worden ingezet om nieuw talent op weg te zetten naar Vlaamse erkenning en ondersteuning. De nood aan een ondersteuning van projecten in groei naar erkenning vanuit Vlaanderen, wordt overigens ook binnen het sociaal-artistieke werkveld gevoeld. Het is meer dan zinvol om middelen in te zetten die dit parcours mogelijk maken. Het zou echter fout zijn deze stedelijke ondersteuning enkel als opstap naar structurele ondersteuning vanuit Vlaanderen in te zetten. Veel initiatieven hebben een bewust tijdelijk karakter of lokale relevantie. Ook die zijn waardevol én nodig om het Gentse artistieke profiel dagelijks waar te maken.

Gent, centrum van een actief erfgoedbeleid

Een van de kenmerken die de erfgoedsector in Gent onderscheidt van andere sectoren in het brede cultuurbeleid is het feit dat stad niet alleen (bij)stuurt, maar in zeer hoge mate ook zelf exploitant is van talloze huizen en initiatieven. Algemene vaststelling daarbij is echter dat de aandacht van het beleid ook in Gent in de jaren '80 verschoof van musea naar kunsten. Dat liet zich voelen zowel in de besteding van de werkingsmiddelen als in de investeringen in infrastructuur.

In de voorbije beleidsperiode werden in deze sector twee grote infrastructuur-dossiers gerealiseerd. Het Museum voor Schone Kunsten werd volledig gerestaureerd. De Zwarte Doos op de Trefil-Arbed-site werd de nieuwe huisvesting van de diensten Stadsarchief en Stadsarcheologie. Het vroegere gebouw van het Stadsarchief kreeg daarna een culturele bestemming met o.m. twee belangrijke Vlaamse spelers in het erfgoedveld, de Vlaamse Kunstcollectie en Lucas, voorheen het Reproductiefonds.

Een belangrijk infrastructureel - maar minstens even belangrijk inhoudelijk - dossier dat op de sporen gezet werd is dat van het STAM, het Gentse Stadsmuseum.

Deze keuzes maakten dat er geen ruimte was voor het dossier van de nieuwbouw voor het Design museum en voor het erfgoeddepot, dat thans opnieuw en hoog op de agenda staat.

Vanuit de stedelijke musea was en is de vraag naar een ruime verzelfstandiging concreet.

Een eerste stap werd in 1999 gezet met de oprichting van een vzw-structuur bij elk van de landelijk erkende musea. Deze vier vzw's beheren de financiële middelen die via het erfgoeddecreet door de Vlaamse Gemeenschap aan deze musea worden toegekend.

Het SMAK en het Huis van Alijn verkregen een aparte beheersstructuur, binnen de mogelijkheden die de stedelijke bestuurscontext toelieten. Het nieuw gemeentedecreet laat steden en gemeenten thans toe om verzelfstandigde entiteiten op te richten binnen een uitgetekend wettelijk kader. Onderzocht dient te worden of en hoe deze mogelijkheid kan worden aangewend in deze context.

De vzw Gent Cultuurstad bouwde als stedelijke erfgoedcel zijn werking verder uit en bereidt de bouw én de exploitatie van het STAM voor. In dit dossier werd nu reeds met succes het initiatief 'Stadsklassen' gelanceerd. Daarnaast bleef Gent Cultuurstad trekker van een aantal overlegstructuren en

initiatieven in de erfgoedsector zoals het Overleg Publiekswerkers Musea, het Gents Archievenoverleg, Erfgoeddag en de gezamenlijke Gentse museum-mailing.

In Gent maakt de werking van de diensten stadsarcheologie, stadsarchief, monumentenzorg en architectuur een geïntegreerd onderdeel uit van het cultuurbeleid.

Deze unieke situatie maakt het mogelijk dat vanuit het cultuurbeleid de komende jaren ook aandacht zal worden besteed aan een stedelijk architectuurbeleid, gestoeld op een degelijke en actuele kennis van de stadsgeschiedenis.

De aanwezigheid van de Universiteit en de Hogescholen is een troef voor het beleid. Deze sector is een van de meest voor de hand liggende kanalen om hun cultureel kapitaal ook maatschappelijk te vertalen. Dit kapitaal op een meer concrete en performante manier operationaliseren is zonder twijfel een van de uitdagingen voor de komende beleidsperiode.

Gent, centrum van kunst- en cultuureducatie

Van Gent niet alleen een stad maken van 'kennis en cultuur', maar ook een stad van 'kennis *ván* cultuur, toegankelijk voor iedereen' dat was een van de ambities in 'Cultuur als dwarsligger'.

WOCK – Werken aan Onderwijs, Cultuur en Kunst - werd als opvolger van de Cel Cultuur Onderwijs opgezet door het Departement Cultuur - Dienst Kunsten en het Departement Onderwijs. WOCK is inmiddels een gevestigde waarde die in een aantal overlegstructuren en met een groot aantal initiatieven de verbinding tussen cultuur en onderwijs waar maakt.

De cultuurcheques voor studenten is daar een succesvol voorbeeld van. Dit initiatief van het Departement Cultuur, de UGent, de Gentse Hogescholen en de deelnemende cultuuractoren, kreeg navolging in Vlaanderen en vanuit verschillende hoeken wordt de uitbreiding ervan naar andere doelgroepen gevraagd.

Uit de ervaring van de voorbije jaren blijkt de nood om bij de werking van WOCK in de toekomst ook de Jeugddienst te betrekken

Met de Associatie Gent werd in de voorbije beleidsperiode een voorstel geformuleerd voor oprichting aan de UGent van een opleiding 'Cultuurbemiddeling'. De lange weg die dit voorstel dient te gaan, resulteerde nog niet in een akkoord, maar ook nog niet in een definitieve afwijzing.

Voorts bleef de samenwerking tussen cultuur en hoger onderwijs beperkt en al te zeer ad hoc, ondanks goede voornemens van beide kanten.

De bewuste acquisitie-politiek die werd gevoerd om de Gentse 'kennis van cultuur' te versterken, wierp zijn vruchten af. Naast de al eerder genoemde Vlaamse Kunstcollectie en Lucas, huisvest Gent thans o.m. de Vlaamse steunpunten IAK en IBK, het Forum voor Amateurkunsten, vier van de tien landelijke organisaties voor amateurkunsten, de Gentse werking van WISPER (de landelijke vormingsinstelling voor actieve kunsteducatie), Vorming Plus Gent-Eeklo, Kunst in Huis en met het HISK (Hoger Instituut voor Schone Kunsten) drie van de vier Vlaamse posthogeschool opleidingen in de kunsten (naast het Orpheus Instituut en de Operastudio Vlaanderen). Onder de vleugels van het Festival van Vlaanderen Gent en historische steden tenslotte geeft Gent ook onderdak aan de European Festival Association en de federatie van de 280 muzieklifestivals die Vlaanderen rijk is.

Ook met al deze partners kan in de toekomst nog nauwer en gestructureerder worden samengewerkt.

Binnen haar cultuurbeleid kan de stad ondersteuning bieden om de netwerking en samenwerking omtrent de niet-formele kunst- en cultuureducatie te stimuleren. De oprichting en ondersteuning van een structureel ontmoetingsplatform tussen de kunstinstituten van de stad Gent en de kunsteducatieve vormingsinstellingen is een concrete vraag. Vanuit dit platform kan ook de verbinding gemaakt worden met andere actoren, zoals de sociaal-culturele organisaties, de sociaal-artistische werkingen, de bibliotheken en andere stadsdiensten.

Gestuurd werken veronderstelt bovendien inspelen op behoeften die binnen de stedelijke samenleving leven. Samenwerken aan behoeftedetectie kan een meerwaarde betekenen.

Met het oog op de organisatie van cursussen is tijdige informatie over de op til zijnde activiteiten belangrijk. Inspelen op de actualiteit en op het culturele aanbod in de stad zijn uitdagingen voor de organisaties die bezig zijn met kunst- en cultuureducatie.

Gent, stad van deelnemers

Onder de noemer 'stad van deelnemers' ging het vorige beleidsplan in op een aantal doelgroepen en partners.

Over jongeren werd hiervoor al gesproken in het onderdeel kunsten en creatie.

Het is Dienst Kunsten die de contacten met de Seniorendienst onderhoudt. Een aandachtspunt voor het nieuwe beleidsplan is het zoeken naar een eenvoudige manier om concreet samen te werken aan zinvolle projecten, zoals het succesvolle PlusParcours in het kader van het Gentse Filmfestival.

Vanuit de vaststelling dat binnen de amateurkunsten in Gent de focus vooral op theater lag, werd in vorig cultuurbeleidsplan gepleit voor de ondersteuning van meer vormen van niet-professionele kunstbeoefening. Dat resulteerde in een 'Stappenplan Volkscultuur', een reglement voor de ondersteuning van fanfares en harmonieën en een aantal evenementen zoals de promotie van de 'Week van de Amateurkunsten' en het opstellen van een geactualiseerd 'Repertorium Amateurkunsten'. Het 'werkspoor' rond amateurkunsten dat het Cultuurcentrum-Gent in zijn beleidsbrief uitzette, garandeert dat op deze beleidslijn verder zal gewerkt worden. Daarbij zal ook aandacht moeten gaan naar de vocale muziek, de dans en de beeldende kunsten, die tot op heden minder in beeld kwamen.

Voor projecten en evenementen van het sociaal-culturele verenigingsleven werd een eigen reglement opgezet, waarin het gelijkaardige reglement van de Integratiedienst voor sociaal-culturele verenigingen voor allochtonen werd geïntegreerd. Dit nieuwe reglement wilde het sociaal-culturele verenigingsleven stimuleren om vernieuwende initiatieven op te starten en wilde zo een 'renouveau' geven aan vaak gescleroseerde werkingen.

Na drie jaar werking dient toegegeven dat dit opzet slechts ten dele is gelukt en dat brede segmenten van deze sector niet of nauwelijks reageren op het reglement. Het aandeel van de allochtone verenigingen qua deelname is aan de lage kant gebleven en ook hun activiteiten geven weinig blijk van vernieuwing en publieksverbreding. Ook hier is een taak weggelegd voor het Cultuurcentrum-Gent.

Daarnaast zijn er heel wat waardevolle initiatieven en projecten die de betrokkenheid van specifieke doelgroepen, buurten, enz. bij het stedelijke gebeuren stimuleren. Deze projecten moeten terecht op ondersteuning van de stad kunnen rekenen. De huidige projectsubsidies dienen echter nog meer het procesmatige karakter van dergelijke initiatieven

bij de beoordeling in rekening te brengen. De Dienst Kunsten neemt in deze een steunpuntfunctie op.

De komst van het Cultuurcentrum-Gent dat zich ook in dit werkveld situeert betekent een versterking van de slagkracht. Een goede afstemming op de werking van Dienst Kunsten is noodzakelijk.

Vermits ook de bibliotheek een gemeenschapsvormende rol heeft en deze ook opneemt, is afstemming hier vanzelfsprekend. Een concrete uitdaging in deze context wordt tenslotte de afstemming en samenwerking tussen cultuur en Gebiedsgerichte Werking.

De lokale overheid moet het recht op cultuur voor iedereen helpen garanderen. Dit is een uitdaging die veel verder gaat dan bewoners of doelgroepen toeleiden naar cultuur. Veel meer dan participeren aan cultuur gaat het eveneens om door middel van cultuur te participeren aan de maatschappij. Mensen en gezinnen die leven in armoede zijn daarom de focus van een overleg tussen OCMW, Kras (koepel van verenigingen voor basishulp-verlening aan mensen in armoede), GOT (Gentse Overleg Tafel verenigingen van mensen in armoede), Dienst Kunsten en het Departement Bevolking en Welzijn.

In het kader van het nieuwe cultuurbeleidsplan en van het Vlaamse Participatiedecreet, dient de concretisering van een aantal voorstellen die in dit overleg geformuleerd werden zijn beslag te krijgen. In deze wordt ook nog steeds de opmaak en de uitvoering van het Lokaal Sociaal Beleidsplan van nabij gevolgd.

Vooraf Dienst Kunsten heeft zich met haar werking ingeschreven in de doelstellingen van het Stedenfonds. Deze dienst heeft steeds een pilootfunctie gehad in het dichter bij elkaar brengen van de cultuursector en Gentenaars, en in het aanspreken van de democratiserende rol van cultuur. Bij de voorbereiding van het Stedenfonds heeft Dienst Kunsten in haar startnota vier programmaliijnen uitgezet, te weten sociaal-artistieke projecten, cultuurstedelijke projecten, toeleiding naar cultuur en kinderen/cultuur/maatschappij. Deze vormen ook de basis voor de gesprekken met Stedenbeleid voor de nieuwe beleidsperiode.

In deze context dienen ook de stadsvernieuwingsprojecten 'Zuurstof voor de Brugse Poort' en 'Bruggen naar het Rabot' genoemd, waarin cultuur met enerzijds het bibliotheekfiliaal van de Brugse Poort en anderzijds de sociaal-artistieke werking van ROCSA een belangrijke rol speelt. In de huidige bestuursperiode zal cultuur zich op een gelijkaardige manier inschrijven in o.m. het stadsvernieuwingsproject Ledeborg.

“Gent gaat relatief ontspannen om met de diversiteit in de bevolking, met de etnisch-culturele diversiteit in het bijzonder. Gent mag de ambitie hebben om voedingsbodem te zijn voor de creatie van culturele componenten van deze diversiteit, een ambitie die zeker Vlaams kan uitgespeeld worden” zo noteerde een deelnemer aan de Toetsingsgroep, die het traject cultuurbeleidsplanning begeleidde. Een stevige basis werd dus reeds gelegd om tot een geïntegreerd beleid in deze materie te komen.

Belangrijk is ook dat het Intercultureel Centrum De Centrale vanuit de Integratiedienst werd overgeheveld naar het Departement Cultuur. Het zal er nu op aan komen deze werking een juiste plaats te geven in het cultuurbeleid.

‘Communicatie en beleidsbetrokkenheid’ waren uitgangspunten in het vorige cultuurbeleid.

Daarover bevroegd meenden de deelnemers aan het traject cultuurbeleidsplanning dat het beleid toegankelijk, luisterbereid en open is. De bestaande overlegorganen worden positief geëvalueerd, al mag het overleg met de cultuurproducenten frequenter en (zelfs) minder vrijblijvend. De stad kan haar communicatie over beleidsbeslissingen en -inzichten inzake cultuur ook nog verbeteren. Er wordt ook meer aandacht gevraagd voor de opvolging van het overleg daarover. Dat zal de betrokkenheid van sector en burgers ten goede komen. Over stedelijke initiatieven wordt ook te laat en te traag gecommuniceerd zodat kansen tot samenwerking met de sector blijven liggen.

De aandachts- en verbeterpunten die in de verschillende bevragingen worden gesignaleerd inzake communicatie gaan van zeer algemeen tot zeer specifiek.

Basisinfo over het aanbod – het eenvoudige wie, wat, waar, wanneer – is blijkbaar nog steeds geen evidentie!

Met ‘Welkom in de 21ste eeuw’ geeft het jongerenforum aan dat er nog werk aan de winkel is wat betreft het gebruik van die (digitale) communicatiekanalen en -wegen die jongeren vlotjes gebruiken in hun zoektocht naar informatie.

In de dialoog met de burgers werd gesteld dat de deelgemeenten onderbedeeld zijn wat betreft informatie over het culturele aanbod.

Het overleg cultuurcommunicatie (Collectief Cultuur Communicatie Platform Gent of CCCP), ontstond i.f.v. het zoeken naar een nieuw elan voor de start van het culturele seizoen. Op vraag van de deelnemers werd het gecontinueerd als een structureel overleg inzake collectieve cultuurcommunicatie.

Het CCCP bestaat uit de communicatieverantwoordelijken van particuliere en stedelijke cultuuractoren en stedelijke

diensten (HA', Vooruit, Vlaamse Opera, NTGent, Muziekcentrum De Bijloke, Sint Pietersabdij, Gent Cultuurstad, Dienst Kunsten, Dienst Toerisme, Dienst Voorlichting, enz.) o.l.v. de Cultuurbeleidscoördinator. Uitwisseling van informatie, ideeën en inzichten staat voorop. Het CCCP wordt ook meer en meer gebruikt als aanspreekpunt door 'derden' zoals Jongerenradio Urgent.fm, de Dienst Mobiliteit, het Departement Stadspromotie en De Lijn. Het CCCP is als instrument van het cultuurbeleid dan ook zeker te continueren en verder uit te bouwen.

De keuze om de voormalige culturele deelraden te laten voortbestaan als 'Cultuurplatforms', was de juiste. De Cultuurplatforms zijn actieve deelnemers aan de werking van de Cultuurraad-Gent en zorgen voor een band met het lokale sociaal-culturele leven. Overeenkomstig het decreet werd de Cultuurraad voorts samengesteld uit professionelen en deskundigen. In de raad werden twee mandaten voor vertegenwoordigers van de allochtone gemeenschappen voorbehouden, die werden ingevuld door AGORA, de stedelijke overlegstructuur voor allochtone verenigingen.

Gent koos ervoor om te werken met één raad. Dit bleek niet altijd een evidente keuze. Samenstelling en werking werden dan ook op het einde van het mandaat door de raad zelf grondig geëvalueerd.

Dat leidde tot een aantal aanbevelingen die door de gemeenteraad ter harte werden genomen bij de hersamenstelling van de Cultuurraad-Gent.

De stedelijke openbare bibliotheek

De besluitvorming over een nieuwe hoofdbibliotheek voor Gent kwam de voorbije jaren in een stroomversnelling. De nieuwe bibliotheek is een centraal element geworden in de scenario's die het stadsbestuur ontwikkelde voor de site in en rond de Waalse Krook. De voorbereiding van dit project zal in de komende jaren dan ook een belangrijk item worden.

Uit het 'Gebruikersonderzoek' bleek dat de bibliotheek een brede laag van de bevolking aanspreekt zeker in vergelijking met andere publieke cultuurvoorzieningen. Niettemin geldt ook voor de bibliotheek dat ze gemiddeld meer hogeropgeleiden bereikt. In de toekomst zal de bibliotheek bijgevolg meer nog dan nu, moeten inzetten op acties voor het verbreden van het publieksbereik en op specifieke acties voor het bereiken van maatschappelijk kwetsbare groepen, mensen met een andere of gemengde etnische cultuur en lagergeschoolden. Om deze uitdagingen aan te kunnen, zijn investeringen nodig en is vooral de instroom van nieuw (agogisch) talent een essentiële voorwaarde.

De voorbije jaren is geïnvesteerd in voldoende kinder- en jeugdcollecties en in de samenwerking met scholen. Maar 'levenslang leren' krijgt steeds meer aandacht en wordt ook steeds belangrijker voor het goed kunnen functioneren in onze samenleving op professioneel en persoonlijk vlak. Zowel in de formele, de niet-formele als in de informele leer-omgevingen vinden veranderingen plaats die het openbaar bibliotheekwerk niet mag negeren te meer omdat ze zelf een leeromgeving is. Innovaties zoals de 'Brede School', de klemtoon op zelfstandig leren, het formaliseren van 'Elders Verworven Competenties' (EVC) doen de nood aan goede openbare bibliotheken met veel samenwerkingsverbanden alleen maar toenemen. Ook de 60.000 studenten in het Gentse hoger onderwijs, waarvan velen de openbare bibliotheek gebruiken, verantwoorden een bijzondere aandacht voor de educatieve functie.

In de voorbije bestuursperiode werden oplossingen gezocht voor een betere spreiding van de filialen en de problemen veroorzaakt door het jarenlang opteren voor 'recuperatie-oplossingen' van gebouwen. In Oostakker, Mariakerke, Zwijnaarde en op de Brugse Poort werden nieuwe bibliotheekfilialen gebouwd. Voor Nieuw-Gent werd de beslissing genomen om een bibliotheek onder te brengen in een breder project dat ook de diensten van de Buurtpolitie, Bevolking en een Clubhuis Senioren omvat.

Zowel in de Brugse Poort als in Nieuw-Gent draagt de bibliotheek met haar filialen infrastructuureel én inhoudelijk bij tot de aldaar ontwikkelde stadsvernieuwingsprojecten.

Toch blijven nog belangrijke inspanningen te doen om de spreiding en de huisvesting van de filialen globaal op een behoorlijk peil te brengen. Een ruimte voor sociaal-culturele activiteiten is daarbij een vereiste in alle nieuwbouwprojecten.

Het Cultuurcentrum-Gent

In de voorbije beleidsperiode werd het Cultuurcentrum-Gent een feit. In overleg tussen het beleid, de Cultuurraad-Gent en een aantal spelers uit de cultuursector evolueerde de invulling van het Cultuurcentrum van 'een nieuwe actor die de blinde vlekken in het Gentse cultuuraanbod, inzonderheid de podiumkunsten zou invullen' naar 'een intermediaire structuur die de bestaande potenties van het Gentse cultuurlandschap met elkaar in verband brengt en benut in functie van samenwerkingsverbanden'. Het Cultuurcentrum-Gent werd zo een 'instrument van het lokaal cultuurbeleid'.

Op basis van deze brede omschrijving en na verdere consultatie van de ruime Gentse cultuursector door de aangeworven coördinator najaar 2006, is de taakstelling van het Cultuurcentrum verder verfijnd tot drie werksporen: het organiseren en stimuleren van culturele projecten en producties verspreid over de hele stad, het versterken van de sociaal-culturele sector en de amateurkunstensector, en fungeren als platform en denktank rond een vernieuwende invulling van de noties 'cultuurspreiding, cultuurparticipatie, gemeenschapsvorming en culturele diversiteit'.

Het team werd verder samengesteld en vanaf de lente 2007 werden een aantal projecten en producties op touw gezet. Deze zijn een eerste – soms experimentele – aanzet die moet toelaten de taakstelling en werkvorm van het Cultuurcentrum verder te verfijnen in de volgende beleidsperiode. Kenmerkend voor het Cultuurcentrum-Gent blijven in elk geval: het opereren los van één infrastructuur, de zoektocht naar samenwerkingsverbanden met zeer uiteenlopende culturele organisaties en spelers, en een ondersteunende functie ten aanzien van het brede cultuurveld.

Binnen de context van het Departement Cultuur, zoekt het Cultuurcentrum 'van nature' naar samenwerking met de Bibliotheek, de Dienst Kunsten en het Intercultureel Centrum de Centrale. Met deze diensten deelt het Cultuurcentrum immers de doelstelling om de culturele participatie te bevorderen, waarbij een breed (divers, intercultureel) cultuurbegrip wordt gehanteerd.

De werking van het Cultuurcentrum wordt ondersteund door een inhoudelijke stuurgroep, met een adviserende bevoegdheid naar de Raad van Beheer. Deze stuurgroep is samengesteld uit die stedelijke diensten die een inhoudelijke link hebben met de werking van het Cultuurcentrum, en een aantal particuliere partners die het ruime cultuurveld vertegenwoordigen. Op die manier weerspiegelt de samenstelling van de inhoudelijke stuurgroep de geïntegreerde aanpak van het Cultuurcentrum.

Eén euro voor bijzondere en vernieuwende projecten

De 1 euro per inwoner voor 'bijzondere en vernieuwende projecten' in uitvoering van het goedgekeurde cultuurbeleidsplan, werd in de afgelopen beleidsperiode zowel in ad hoc projecten als in projecten met een langere looptijd geïnvesteerd. Een volledig en gedetailleerd overzicht werd in de jaarlijkse werkingsverslagen over het aflopende beleidsplan opgenomen. We beperken ons hier dan ook tot het aanhalen van een aantal te continueren acties en nieuwe accenten die zich nu reeds aandienen.

Bij de langere termijn projecten springt vooral de ondersteuning van de sociaal-artistieke werkvorm in het oog. Er werd voor gekozen om voor de duur van het beleidsplan drie grotere sociaal-artistieke werkingen te ondersteunen vanuit de 1euro-regeling, maar ook vanuit o.m. het Gentse stedenbeleid. Dat gaf deze werkingen de mogelijkheid om door te groeien naar een erkenning en betoelaging in het Kunstendecreet.

In de voorbije beleidsperiode nam de sociaal-artistieke werkvorm in Gent verder uitbreiding. Zowel individuele kunstenaars als nieuwe structuren kwamen de voorbije jaren het veld - al dan niet projectmatig - versterken. Tegelijk werd de sociaal-artistieke werkvorm gericht ingezet in een aantal stadsvernieuwingsprojecten. Beide ontwikkelingen vragen duidelijk een verdere inzet van de 1euro op deze werkvorm.

Jaarlijks werd een budget voorbehouden voor projecten van en verenigingen voor amateurkunsten. Daarmee werden o.m. initiatieven opgezet in het kader van OdeGand en werden amateurtheatergezelschappen geholpen bij het huren van geschikte repetitieplekken. In de sector van de semi-professionele podiumkunsten werd de 'Podiumbeurs' opgezet. In het kader van het 'Actieplan Volkscultuur' werden uiteenlopende initiatieven ondersteund zoals een schrijfopdracht en het opzetten van een 'Volkstheaterabonnement'.

Ook de Cultuurplatforms - de voormalige Culturele Deelraden - konden een beroep doen op de 1euro, meer bepaald voor initiatieven die het lokale sociaal-culturele leven beter bekend maakten bij de bevolking.

De start van het Cultuurcentrum dat een beleidslijn rond amateurkunsten en sociaal-cultureel werk ontwikkelt, verantwoordt een continuering van dit budget, ook nu de 1euro georiënteerd wordt naar 'gemeenschapsvormende projecten'.

Een uitbreiding naar de sector van de niet-formele vorming - waarmee het Cultuurcentrum reeds samenwerkte - ligt hier ook voor de hand.

Het digitale 'Vademecum amateurkunsten', 'Gent Helpt' - een overzicht van het stedelijke ondersteuningsbeleid - en 'Weten, Wist, Gewist' rond digitaal archiveren, zijn drie initiatieven binnen het luik 'cultuurcommunicatie' die zich richtten naar de bredere bevolking.

Ook vanuit cultuurcommunicatie werd de jongerenzender Urgent.fm ondersteund, complementair aan de betoelaging door o.m. UGent, de provincie en de Jeugddienst. De betoelaging vanuit cultuur focuste op de cultuurcommunicatie van de zender, die een vaste waarde en een partner van meerdere cultuurhuizen werd.

De musea publiceerden o.l.v. de erfgoedcel ook voor het eerst een 'museummap' die het nieuwe seizoen op enkele duizenden exemplaren bekend maakt bij in hoofdzaak verenigingen in binnen- en buitenland. Na drie edities is de 'museummap' een structureel instrument in de communicatie van de Gentse musea geworden.

Een blijvende inzet van de 1euro - als opstart- en of impulssubsidie - op nieuwe projecten en initiatieven inzake cultuurcommunicatie is dan ook te verantwoorden.

Een belangrijk nieuw accent in de besteding van de 1euro zal de bevordering van de cultuurparticipatie worden, o.m. via de uitbouw van een aangepast instrumentarium mede in het kader van het Vlaamse Participatiedecreet.

*

3. 'GENT, EEN SCHEPPENDE STAD'

Het stedelijke kader voor het cultuurbeleid 2008 – 2013

Het stedelijke kader voor het cultuurbeleid heeft een dubbel tijdsperspectief en bestaat uit verschillende componenten.

Het Bestuursakkoord zet de lijnen uit voor de komende zes jaar, dus tot 2012.

Het strategische plan van de stad – in uitvoering van het gemeentedecreet – formuleert een nieuwe stadsmissie die weergeeft welke stad Gent moet zijn geworden in 2020. De vijf hoofdstrategische doelstellingen die deze missie begeleiden, houden strategische en beleidsmatige keuzes in en beschrijven het pad om in 2020 de missie te bereiken.

In uitvoering hiervan worden departementale strategische doelstellingen geformuleerd. Die beschrijven - op legislatuurbasis - hoe het betrokken departement meewerkt aan de operationalisering van de hoofdstrategische doelstellingen.

Het Bestuursakkoord

Naast het hoofdstuk cultuur bevat het Bestuursakkoord meerdere ambities waardoor cultuur zich aangesproken voelt en waaraan cultuur een bijdrage wil leveren.

De uitbouw van een *gastvrij en verdraagzaam Gent* waarin "Alle Gentenaars moeten kunnen genieten van de boeiende dingen die onze stad te bieden heeft" is een doelstelling waarin cultuur een rol kan en wil spelen. Ook het *versterken van de lokale democratie* middels "Het mogelijk maken van dialoog, en het feit dat iedereen op gelijkwaardige manier aan deze dialoog kan deelnemen (...)" is een doelstelling die cultuur deelt.

Aan het erkennen van de identiteit van de wijken en de deelgemeenten, het stimuleren van het wijkgevoel en het schenken van aandacht aan de noden die vooral daar aanwezig zijn wil cultuur onverkort verder meewerken. Spelers zoals de Dienst Kunsten, de bibliotheek en het Cultuurcentrum-Gent zijn hier de troeven van het Departement Cultuur.

In de grote stedelijke ontwikkelingsprojecten en de voorgenomen renovatie van wijken rond het stadscentrum, zoals beschreven in het Bestuursakkoord, was cultuur reeds in de afgelopen beleidsperiode een prominente partner. Dit engagement wordt gecontinueerd.

Gent, een scheppende stad

'Gent, een scheppende stad, die door een doorgedreven bundeling van alle creatieve krachten een voortrekkersrol speelt bij de ontwikkeling van een duurzame, solidaire en open samenleving', is de nieuwe missie van de stad.

De vijf hoofdstrategische doelstellingen om deze missie waar te maken luiden:

1. Kennis, innovatie en creativiteit:

Ten laatste in 2020 is Gent internationaal erkend als centrum voor innovatie en experimenten en is Gent een voortrekker in de evolutie naar een lerende en creatieve samenleving.

2. Sociale pijler duurzaamheid:

In 2020 heeft elke Gentenaar, ongeacht geslacht, leeftijd, afkomst, geloofsovertuiging, seksuele voorkeur, handicap of socio-economische situatie, toegang tot alles wat de samenleving te bieden heeft en is voor elke Gentenaar gelijke toegang tot kwaliteitsvol leven, wonen, werken en onderwijs maximaal gegarandeerd.

3. Economische pijler duurzaamheid:

In 2020 is Gent een Europese centrumstad en een Vlaamse poort op de wereld die zich onderscheidt door een dynamische en gediversifieerde economie met een sterke maritieme groeipijler, gedreven door partnerschappen die mensen, middelen en ideeën samenbrengen.

4. Ecologische pijler duurzaamheid:

Tegen 2020 biedt Gent haar inwoners een gezonde en kwaliteitsvolle leefomgeving en heeft Gent een kleinere ecologische voetafdruk.

5. Communicatie en inspraak:

In 2020 is de inspraak in de besluitvormingsprocessen maximaal georganiseerd. Een belangrijke voorwaarde om dit te bereiken is een op maat gesneden en doelmatige communicatie.

Vanuit zijn specifieke invalshoek wil het Departement Cultuur in deze beleidsperiode een bijdrage leveren aan de doelstelling rond 'kennis, innovatie en creativiteit', aan de sociale en de economische pijler en aan de doelstelling 'communicatie en inspraak'. Hierna worden de stadsdoelstellingen en de strategische doelstellingen van het Departement Cultuur met mekaar verbonden.

1. Kennis, innovatie en creativiteit:

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 1

Als actor en als regisseur bouwt het Departement Cultuur Gent uit tot een stad van creatie en erfgoed met Europese ambitie en met een sterk ontwikkeld cultuurhistorisch bewustzijn en dit in permanent overleg en in een gestructureerde samenwerking tussen het Departement Cultuur, de cultuursector en andere relevante partners in eigen stad en in binnen- en buitenland.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 2

Het Departement Cultuur zal zijn cultureel ondersteuningsapparaat maximaal inzetten op de uitbouw van Gent als stad van creatie en erfgoed, met bijzondere aandacht voor innovatie en experiment.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 3

Het Departement Cultuur investeert in innoverend onderzoek en in kennisopbouw op Europees niveau. Het verankert de zelf verworven kennis en vernieuwende benaderingen in andere gerelateerde beleidsdomeinen.

2. Sociale pijler duurzaamheid:

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 4

Het Departement Cultuur wil maatschappelijke emancipatie stimuleren door de bevordering van de participatie aan cultuur en de kennis van cultuur.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 5

We willen de verschillende culturen in onze stad zichtbaar maken, promoten en erkennen en een open klimaat creëren waarin ze elkaar in wederzijds respect ontmoeten en bestuiven.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 6

We willen cultuur op een dynamische manier inschakelen in de ruimtelijke ontwikkeling van onze stad.

3. Economische pijler duurzaamheid:

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 7

Het Departement Cultuur stimuleert het cultureel ondernemerschap in onze stad en versterkt het cultureel imago van Gent met het oog op de ontwikkeling van een gunstig investeringsklimaat.

4. Communicatie en inspraak:

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 8

Het Departement Cultuur wil ten laatste in 2013 de cultuurcommunicatie optimaliseren en de kwaliteit in het culturaanbod duiden.

DEPARTEMENTALE STRATEGISCHE DOELSTELLING CULTUUR 9

Het Departement wil een inhoudelijke dialoog organiseren tussen de Gentenaars en de cultuursector in een innovatief klimaat van communicatie.

Stedenbeleid

Cultuur is nauw betrokken bij de opmaak van de Gentse startnota voor het Vlaams Stedenfonds. In twee strategische doelstellingen daarvan is cultuur dan ook prominent aanwezig.

De doelstelling *“De identiteit, de vitaliteit en de leefbaarheid van de Gentse wijken en deelgemeenten verbeteren”* focust o.m. op ‘Wijkspecifieke en –ondersteunende projecten’.

Eén actie daarin betreft de ontwikkeling van ‘actieve en creatieve wijken’. Cultuur schrijft daarop in met o.m. de sociaal-artistieke werkvorm.

In de actie ‘lerende wijken’ is cultuur aanwezig via de Brede School en het Levenslang Leren.

Nog meer uitgesproken is cultuur betrokken bij de doelstelling *“Gent staat open voor, stimuleert en verbindt maatschappelijke en culturele diversiteit in de stad”*.

Aan het ‘wegwerken van culturele en maatschappelijke drempels’ wil cultuur bijdragen o.m. door het ontwikkelen van een instrumentarium dat de participatie aan cultuur moet bevorderen.

Het ‘organiseren van kwalitatieve identiteitsbeleving van de stad door gemeenschapsvorming, het stimuleren van creatieve/artistieke processen van/met kunstenaars en via cultuurstedelijke projecten/evenementen’, rekent cultuur tot zijn kerntaken.

Gebiedsgerichte werking

Gebiedsgerichte werking is een specifieke vorm van participatie op wijkniveau, opgestart in 2004. Gebiedsgerichte werking beoogt enerzijds het versterken van de communicatie en actieve participatie van de bevolking in de wijken en anderzijds het verbeteren van de afstemming tussen de diensten onderling en met externe actoren. Doelstelling is bij te dragen tot een geïntegreerde beleidsvisie en werking, en een beleid dat meer gericht is op duurzame ontwikkeling. Dit gebeurt via de opmaak van een geïntegreerd wijkprogramma in samenspraak met het bestuur, de stadsdiensten en zoveel mogelijk wijkactoren. Momenteel zijn de wijkprogramma's opgesteld. Recentelijk werd gestart met het vrijmaken van wijkbudgetten.

Het Departement Cultuur, de Cultuurraad en een groot aantal lokale culturele partners zijn betrokken geweest bij de opmaak van de wijkprogramma's. Ook bij initiatieven zoals ‘Wijk aan Zet’ was cultuur zowel bij de initiatiefnemers als bij de beoordeling van projecten prominent aanwezig.

De ervaring tot nu toe leert dat een intensifiëring van de samenwerking zinvol is. Er zijn immers heel wat raakvlakken tussen de acties van Gebiedsgerichte Werking en de wijkgerichte initiatieven van het Departement Cultuur en zijn partners uit de sector.

Afstemming op andere stedelijke beleidsplannen

De afstemming op het Jeugdbeleidsplan werd hoger beschreven. Het Departement Cultuur en de Jeugddienst ontwikkelden samen een visie rond jongerencultuur. In hun beleidsplannen delen beide diensten doelstellingen inzake jongerencultuur, maar ook inzake afstemming op onderwijs. De Stuurgroep Jongerencultuur zal o.m. voor de uitvoering hiervan instaan.

In het Cultuurbeleidsplan wordt ook een doelstelling uit het Ouderenbeleidsplan overgenomen en vanuit cultuur zal het Lokaal Sociaal Beleidsplan blijvend opgevolgd worden.

De Diensten Toerisme en Feestelijkheden starten beide hun beleidsplanningsproces in januari 2008. Beide diensten waren betrokken bij de opmaak van het cultuurbeleidsplan, zodat nu reeds wederzijdse noden en wensen bij alle partijen bekend zijn.

Het nieuwe Beleidsplan Etnisch-culturele Diversiteit beslaat de periode 2009-2011. De stedelijke Integratiedienst start de voorbereiding ervan eind 2008. Het Departement Cultuur is vragende partij om hieraan inhoudelijk bij te dragen.

*

4. INZETTEN OP GEMEENSCHAPSVORMING EN PARTICIPATIE

Het Vlaamse kader

Van bij de start in 2001 van het 'Decreet houdende het stimuleren van een integraal en kwalitatief lokaal cultuurbeleid' koos de stad ervoor haar cultuurbeleid binnen dit kader vorm te geven en uit te bouwen. Ook in de huidige bestuursperiode zal dat het geval zijn. De evaluatie na drie jaar werken met het decreet in Gent is immers overwegend positief.

Het decreet laat lokaal maatwerk toe en responsabiliseert de steden en gemeenten. Het zet aan tot reflectie over wat een lokaal cultuurbeleid kan en moet zijn. Het draagt daartoe ook een aantal nieuwe themata en opdrachten aan. Omdat het om een integraal cultuurbeleid en dito plan gaat, moet zo goed als mogelijk de totaliteit van de lokale culturele sector in beeld worden gebracht en geactiveerd.

Het decreet is inmiddels op een aantal punten gewijzigd. Een van de belangrijkste recente vernieuwingen is dat de '1euro per inwoner' thans dient ingezet op "de ondersteuning van initiatieven ter bevordering van gemeenschapsvorming", voorheen ging het om "bijzondere en vernieuwende projecten".

Het Cultuurcentrum-Gent is in 2006 van start gegaan op basis van een convenant met de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het Decreet lokaal cultuurbeleid. Een nieuw convenant, nu voor de looptijd van het cultuurbeleidsplan, zal op diezelfde basis worden afgesloten.

In een stad als Gent zijn heel wat particuliere en stedelijke cultuuractoren actief. Hun werking hangt vaak af van een erkenning en subsidiëring in het kader van Vlaamse decreten zoals het *Kunstendecreet*, het *Erfgoeddecreet* en het *Decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk*. Bij het opzetten en uitvoeren van een 'integraal' lokaal cultuurbeleid dienen deze actoren betrokken en zijn deze decreten dan ook bepalend. Regelmatig overleg met de Vlaamse Gemeenschap in functie van een complementair beleid blijft daarom een aandachtspunt.

Het *Participatiedecreet* is intussen een feit. Dit decreet wil de participatie aan o.m. cultuur bevorderen en reikt steden en gemeenten daartoe een aantal instrumenten aan. In het kader van de samenwerking die de stad opzet met het OCMW en verenigingen van mensen in armoede, zal onderzocht worden hoe Gent op dit decreet kan inschrijven.

Het *Gemeentedecreet* reikt mogelijkheden aan tot interne en externe verzelfstandiging die door het Departement Cultuur pro-actief onderzocht en maximaal benut moeten worden, weze het binnen de algemene beleidslijn terzake van de stad. Het decreet heeft ook tot gevolg dat een aantal bestaande structuren geëvalueerd en zo nodig bijgestuurd zullen moeten worden.

*

5. CULTUURBELEID 2008 – 2013

5.1. Focus op vier inhoud

Creatie

In een permanent overleg en in een gestructureerde samenwerking tussen het Departement Cultuur, de cultuursector en andere relevante partners in eigen stad en in binnen- en buitenland bouwen we Gent uit tot een Vlaamse creatiestad met Europese ambitie.

We zetten in deze beleidsperiode vanuit cultuur voluit in op creatie en dragen zo bij tot de uitbouw van Gent tot een 'scheppende stad'. Onze inzet op creatie focust op de hoofdstrategische doelstelling van de stad rond 'kennis, innovatie en creativiteit', maar bouwt ook mee aan een sociaal en economisch duurzaam Gent.

We voeren daartoe een beleid dat een evenwicht bewaart tussen continuïteit en stimulering. We evalueren het bestaande instrumentarium en sturen het bij in functie van de keuze voor creatie. Waar nuttig en nodig worden nieuwe instrumenten ontwikkeld en ingezet.

Daarbij hebben we aandacht voor een aantal recente ontwikkelingen, zoals het feit dat initiatieven niet steeds uitgaan van 'erkende' verenigingen en dat het procesmatige karakter van dergelijke initiatieven bij de beoordeling in rekening moet kunnen worden gebracht.

Het ontwikkelen van parameters voor kwalitatieve evaluatie van projecten en initiatieven dringt zich in deze context ook op.

Het Departement Cultuur treedt hier op als actor en als regisseur.

Als actor is Departement Cultuur actief via een eigen aanbod, als regisseur voert het een voorwaardenscheppend en ondersteunend beleid t.a.v. een brede waaier van actoren.

Als regisseur wil het Departement Cultuur ook instaan voor de 'bundeling van alle creatieve krachten' die in de cultuursector én daarbuiten kunnen bijdragen tot de profilering van Gent als Vlaamse creatiestad met Europese ambitie.

We doen daarbij ook een beroep op de cultuuractoren die we als regisseur van en voor hun specifieke sector mobiliseren.

De inzet op creatie vertalen we in vijf strategische doelstellingen.

1. In Gent staan de kunsten en de creativiteit van professionele en niet-professionele kunstenaars centraal met het oog op de uitbouw van Gent tot creatiestad met Europese ambitie.

De keuze voor creatie steunt op de evaluatie van de cultuurpraktijk van de voorbije jaren én op het materiaal dat uit het traject cultuurbeleidsplanning naar voor kwam.

Blijvend investeren in werkruimten is een basisvoorwaarde ter ondersteuning van de creativiteit van kunstenaars en producenten, zowel professionele als niet en/of semi-professionele.

Even belangrijk is echter het stedelijke ondersteuningsapparaat te heroriënteren i.f.v. creatie. Een evaluatie van de bestaande nominatimsubsidies, van het reglement op de projectsubsidies en andere reglementen vormt de basis. Daarbij dient ook aandacht te gaan naar nieuwe en nieuwsoortige initiatiefnemers, andere dan 'erkende' verenigingen, gezelschappen en instellingen, en moet er ruimte gecreëerd worden voor een kwalitatieve beoordeling van het creatieproces zelf.

Inhoudelijk besteden we binnen deze beleidslijn bijzondere aandacht aan de letteren, de beeldende en audiovisuele kunsten en i.s.m. de Jeugdinstaat aan jeugdcultuur.

2. De etnisch-culturele diversiteit van de bevolking weerspiegelt zich in het cultuuraanbod.

Uit de omgevingsanalyse blijkt dat ook Gent verder 'multiculturaliseert'. In het cultuuraanbod willen we deze diversiteit weerspiegeld zien. Twee stedelijke actoren – De Centrale en het Cultuurcentrum-Gent – spelen hierin een expliciete rol als voortrekkers.

Dit thema willen we binnen deze beleidsperiode ook verder exploreren. We nemen het daarom mee in onze 'toekomstverkenningen'.

3. Cultuur is een dynamische schakel in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

Gekoppeld aan het thema creatie nemen twee culturele infrastructuurdossiers de komende jaren een belangrijke plaats in het cultuurbeleid in. Verder bouwend op het elan van de voorbije jaren blijven we investeren in de ontwikkeling van de Bijlokesite tot een kunsten- en cultuurcampus. De nieuwe vestiging van de stedelijke bibliotheek in combinatie met een centrum voor creatieve en innovatieve media, moet een culturele invulling geven aan de Waalse Krook. De impact en

de mogelijkheden van nieuwe media en e-cultuur willen we in voorbereiding van dit laatste dossier in een 'toekomstverkenning' onderzoeken.

De succesvolle inzet van cultuur in stadsvernieuwingsprojecten zoals 'Zuurstof voor de Brugse Poort' en 'Bruggen naar het Rabot' pleit voor een continuering van dit beleid. Het is vooral de sociaal-artistieke werkvorm, maar ook het beleid rond 'Kunst in de Publieke Ruimte' die we hier continueren.

Cultuur als dynamische schakel in de ontwikkeling van de stad vraagt echter een visie en een beleid die verder dragen dan één beleidsperiode. Daarom gaan we de uitdaging aan om vanuit cultuur i.s.m. alle relevante partners een stedelijk architectuurbeleid uit te tekenen en op spoor te zetten.

4. Het cultureel imago van Gent wordt versterkt met het oog op de ontwikkeling van een gunstig investeringsklimaat en het aantrekken van cultureel ondernemerschap.

Cultuur is een belangrijke economische factor in de stad, het cultureel imago van de stad is van belang voor de economische aantrekkingskracht ervan.

De stedelijke cultuurhuizen moeten in deze context een inhaalbeweging maken inzake management en marketing. Vanuit de stedelijke organisatie moet een structurele dialogoog met de bedrijfswereld worden aangestuurd.

In deze context onderzoeken we de mogelijkheden die o.m. op Vlaams niveau geboden worden door bv CultuurInvest.

5. Er is structureel overleg en samenwerking tussen het Departement Cultuur, de kunsten- en cultuursector en zijn partners in eigen stad en in binnen- en buitenland, met als doel de gezamenlijke uitbouw van Gent als creatiestad met Europese ambitie.

Samenwerking en overleg kenmerken de Gentse cultuursector. We willen deze cultuur onderhouden en hieraan verder werken door er meer structuur aan te geven. Overleg en samenwerking moeten nog meer dan voorheen instrumenten worden in de uitvoering van een solidair en door alle partners gedragen cultuurbeleid.

Roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief.

In een permanent overleg en in een gestructureerde samenwerking tussen het Departement Cultuur, de sector van roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief en andere relevante partners in eigen stad en in binnen- en buitenland leveren we een fundamentele bijdrage tot de uitbouw van Gent al cultuurstad.

De specifieke krachtlijnen en doelstellingen voor elk museum worden behandeld in de individuele museale beleidsplannen, die in het kader van het Erfgoeddecreet in januari 2008 worden ingediend. In dit cultuurbeleidsplan worden enkel de overkoepelende krachtlijnen gedefinieerd voor het Gentse roerend en onroerend erfgoed, het archeologisch patrimonium en de archiefsector.

Als beheerder zet de stad in deze beleidsperiode in op verbreding, versterking en verdieping via de realisatie van het STAM, een duidelijker positionering zowel inhoudelijk als zakelijk van de eigen instellingen en het zoeken naar samenwerking met de kunstensector.

Het behoud en het kwaliteitsvol bewaren van de 'collectie Gent' en bij uitbreiding van het cultureel erfgoed van en in onze stad, verzekeren we door een aantal investeringen waarvan het erfgoeddepot de voornaamste is.

We stellen een inclusief beleid voorop waarin innoverend onderzoek en kennisopbouw, en een voortdurende verbetering van methodieken en procedures bijzondere aandacht genieten, in de eerste plaats in archeologie, monumentenzorg en archief.

We investeren in de verdere ontsluiting van het roerend en onroerend erfgoed en versterken de uitstraling van het Gentse erfgoed(beleid) middels een sterkere productontwikkeling en vermarkting in samenwerking met de relevante stedelijke partners, en met als doel bij te dragen aan de internationale uitstraling van Gent.

De vele verenigingen die op het vlak van roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief actief zijn op het grondgebied Gent bevestigen dat de culturele participatie in deze sector bijzonder groot is. We willen daarom blijvend inzetten op een verbreding van dit veld waarbij een bredere waaier aan cultuurkringen en verenigingen een plaats krijgt.

We formuleren volgende strategische doelstellingen voor ons beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief.

1. Het Gentse beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief verbreedt en verdiept.

Een belangrijk instrument in de realisatie van deze doelstelling wordt het STAM op de Bijlokesite. Het STAM zal samen met De Zwarte Doos de stad en het stedelijke weefsel, maar ook de opgebouwde kennis daarover op een actuele en innovatieve manier ontsluiten.

Een blijvend aandachtspunt is de breedte van het veld van roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief in het vizier te houden. Samen met het actief betrekken van de vele verenigen die op deze terreinen actief zijn, moet dit bijdragen tot een beleid dat alle groepen in de samenleving bereikt.

Het actief inspelen op landelijke evenementen zoals Erfgoeddag, Open Monumentendag, Dag van de Architectuur e.a. en het zoeken naar relevante cross-overs met de kunstensector ondersteunt de uitvoering van deze doelstelling.

2. Kwaliteitsvol en duurzaam bewaren van erfgoed, archeologische relict en archief is de basis voor een actief beleid terzake.

Archieven en archeologische relict vinden sinds de opening van De Zwarte Doos een aangepaste omgeving voor behoud, beheer en ontsluiting. In deze bestuursperiode wordt door de bouw van een erfgoeddepot een gelijkaardige inspanning gedaan voor de museale collecties.

De archiefvorming bij stedelijke diensten in zowel papieren als in digitale vorm zal door het Stadsarchief d.m.v. gepaste procedures in een beleid vorm gegeven worden.

3. Een actieve ontsluiting van roerend en onroerend erfgoed, van het archeologisch patrimonium en van archief draagt bij tot het behoud, de beleving en de ontwikkeling van cultuur in de stad.

Uit de omgevingsanalyse blijkt dat het cultuurhistorisch erfgoed een van de troeven is van onze stad. Een actieve ontsluiting daarvan stoelt op een aantal pijlers. Zowel inhoudelijk als in tijd en ruimte moet het aanbod meer gespreid worden. Onderlinge doorverwijzing tussen actoren maakt de complementariteit in het aanbod beter zichtbaar.

Investerings zowel in infrastructuur als in presentatie zullen toelaten de rijke Genste collecties efficiënt en op een actuele manier te ontsluiten. Het zoeken naar nieuwe methodieken voor ontsluiting is een permanente en gezamenlijke bekommernis.

4. Innoverend onderzoek en kennisopbouw is een essentiële pijler van het beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief.

'Kennis en cultuur' en 'kennis ván cultuur' blijven een handelsmerk van Gent, ook in de sector van het roerend en onroerend erfgoed, in archeologie en archief. We blijven ook in deze sector investeren in verdere kennisopbouw en blijven dit doen op een innoverende manier.

5. De organisatorische kaders worden geoptimaliseerd.

De actoren in de sector van het roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief zijn grotendeels stedelijk. Het nieuwe gemeentedecreet reikt een aantal mogelijkheden aan om deze spelers een efficiëntere organisatie- en exploitatiestructuur te geven. We zullen deze opportuniteit ten volle benutten.

De samenwerking tussen de betrokken actoren kan ook nog verbeterd worden. Dossiers in het kader van Vlaamse wet- en regelgeving moeten beter op mekaar afgestemd worden. Het delen van kennis over financieringsmogelijkheden zal de verschillende actoren ten goede komen.

6. De inhoudelijke waarde van de 'collectie Gent' wordt maximaal ingezet voor de internationale uitstraling van Gent.

Nog onvoldoende is gekend welke schatten Gent huisvest inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief. Nog onvoldoende ook worden deze troeven uitgespeeld in het voordeel van de internationale faam van Gent

Een structurele samenwerking met het Departement Stadspromotie en de Dienst Toerisme moet op permanente basis de cultuurhistorische betekenis en troeven van Gent onder de aandacht brengen. Grote evenementen rond relevante thema's voor en in de stad moeten deze promotie ten gepaste tijde kracht bijzetten.

7. Er is structureel overleg en samenwerking tussen het Departement Cultuur, de sector van roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief en zijn partners in eigen stad en in binnen- en buitenland, als fundamentele bijdrage tot de gezamenlijke uitbouw van Gent als cultuurstad met Europese ambitie.

Net als bij creatie beoogt deze doelstelling van overleg en samenwerking nog meer dan voorheen instrumenten te maken in de uitvoering van het cultuurbeleid.

Cultuurparticipatie en culturele participatie

Gent wordt aanzien als een stad waarin op een positieve manier wordt omgegaan met de maatschappelijke rol van cultuur, een stad die cultuur op een juiste manier inzet in en voor de stedelijke samenleving, een stad waarin het inzicht leeft dat cultuur een actieve actor in de gemeenschap is.

We waarderen en versterken deze rol van cultuur, zowel op individueel als op maatschappelijk vlak. We maken daarbij een onderscheid tussen 'cultuurparticipatie' en 'culturele participatie', al zijn beide evenwaardig en is de scheidslijn soms vaag.

'Cultuurparticipatie' definiëren we als het participeren als publiek aan het aanbod van kunst en cultuur in onze stad, zoals dat door talloze actoren wordt opgezet. We zetten hierop verder in door te werken aan cultuurspreiding, aan communicatie, aan publieks- en educatieve werking m.b.t. het aanbod, door het zoeken naar publieksverbreding en publieksvernieuwing, en door het wegwerken van financiële en andere drempels.

'Culturele participatie' is het op een culturele manier actief deelnemen aan de stedelijke samenleving en het mede vorm geven van het begrip cultuur. Hier gaat het o.m. om het (sociaal-)culturele verenigingsleven, de amateurkunsten, de sociaal-artistieke praktijk, het vrijwilligerswerk, de niet-formele vorming en andere vormen van levenslang en levensbreed leren. We stellen ons tot doel deze vormen van deelname aan het stedelijke cultuurleven te bevorderen, deze culturele praktijken te erkennen en zichtbaar te maken in al hun verschijningsvormen.

Met deze 'werkvelden' associëren we doelstellingen zoals o.m. cultuurdemocratisering en participatieve democratie, gemeenschapsvorming en cultuurcompetentie, diversiteit en interculturaliteit, die ook bijdragen aan de uitbouw van Gent als 'scheppende stad'.

Rond de thema's cultuurparticipatie en culturele participatie definiëren we volgende strategische doelstellingen.

1. Alle inwoners van Gent hebben toegang tot cultuur en de kennis van cultuur.

In het overleg 'Cultuur voor iedereen' onderzoeken het Departement Cultuur-Dienst Kunsten, het OCMW en een aantal betrokken verenigingen van mensen in armoede sinds enige tijd de mogelijkheid om ook in Gent een kortingsstelsel

voor cultuurparticipatie van mensen met een laag inkomen in te voeren. We kaderen dit initiatief thans in het Vlaamse Participatiedecreet.

Met de Senioren dienst en de Jeugd dienst delen we de doelstelling om de cultuurdeelname van deze doelgroepen te bevorderen. Voor jongeren ook van buiten de stad zijn alvast de stadsklassen een leerrijke introductie in het Gentse stads- en cultuurleven.

De stedelijke cultuurhuizen engageren zich voor de uitbouw van een specifieke doelgroepenwerking waarbij het Cultuurcentrum focust op het sociaal-culturele leven. De grootste stedelijke cultuuractor de bibliotheek zet haar beleid inzake een drempelloze toegang tot cultuur en kennis van cultuur voort.

Als grootste culturele volksfeest in Europa is de Gentse Feesten een ideale opstap naar cultuur. De stedelijke en private cultuuractoren spelen een belangrijke rol in de bewaking van de kwaliteit van het cultuuraanbod in dit evenement.

In deze context wordt de eerder gestarte renovatie van wijkzalen gecontinueerd als stimulans voor het lokale culturele leven.

2. Het cultuuraanbod is gespreid over de hele stad.

De keuze om los van een eigen infrastructuur te opereren laat het Cultuurcentrum toe producties en projecten over de ganse stad te spreiden en daarbij het gebruik van culturele wijkinfrastructuur te bevorderen.

De bibliotheek voert een bewuste spreidingspolitiek en plant de bouw en/of verbouwing van zeven filialen (Nieuw-Gent, Drongen-centrum, Muide-Oude Dokken, Sint-Pietersstation, Gentbrugge, Bloemekenswijk en Ledeberg).

3. Participatie aan cultuur wordt gefaciliteerd.

Eén aanspreekpunt voor ondersteuning zal in de toekomst de dienstverlening aan culturele initiatiefnemers verbeteren. Daartoe wordt het gebouwencomplex Arnold Vander Haeghen verder uitgebouwd. Samen met het Hotel D'Hane Steenhuyse zal dit een laagdrempelige cluster van culturele dienstverlening vormen in het hart van de stad.

Het is de ambitie van Dienst Kunsten én van het Cultuurcentrum om de opgebouwde ervaring en know-how rond participatie van kansengroepen te bundelen en te ontsluiten.

In het verlengde daarvan ligt de doelstelling van het Cultuurcentrum om de mogelijkheden van cultureel gebruik van wijkinfrastructuur op te lijsten en ter beschikking te stellen.

Een gelijkaardige doelstelling delen we met de Jeugddienst, specifiek inzake ruimten voor cultuurbeleving van kinderen en jongeren.

4. Cultuur is een hefboom voor maatschappelijke participatie en gemeenschapsvorming.

Kunst in de Publieke Ruimte, Kunst in de Buurt, de culturele programmatie op De Site, de inzet van de sociaal-artistieke werkvorm in stadsvernieuwingsprojecten en de werking van het bibliotheekfiliaal van de Brugse Poort zijn maar enkele voorbeelden van hoe cultuur kan bijdragen tot maatschappelijke participatie en gemeenschapsvorming. We blijven deze functie van cultuur activeren en schrijven ons daarmee ook in in het Genste stedenbeleid.

Niet alleen in het aanbod streven we naar een weerspiegeling van de etnisch-culturele diversiteit in de stad, ook in het personeel van de Genste cultuurhuizen beogen we dit. Als 'aanjager van organische interculturaliseringsprocessen' is De Centrale een belangrijke speler in deze. We stellen ons vanuit de stedelijke organisatie ook tot doel hierin ondersteunend op te treden voor de cultuursector.

5. Cultuur, onderwijs en levenslang leren zijn op mekaar afgestemd.

Uit de omgevingsanalyse komt Gent opnieuw als een onderwijsstad naar voor. Cultuur heeft in de voorbije jaren reeds aansluiting gevonden op het reguliere onderwijs. We continueren dit beleid maar verbreden het ook naar de sector van de niet-formele vorming en naar het levenslang leren.

De bestaande samenwerkingen tussen cultuur en onderwijs zoals WOCK, de cultuurcheques voor studenten, de samenwerking met DKO en in het project Brede School, worden voortgezet.

In onderzoek en kennisopbouw blijven we het hoger onderwijs verder als partners betrekken.

We verbreden het beleid door meer dan voorheen aandacht te besteden aan de kunst-educatieve werkingen en aan de sector van de niet-formele vorming. Enerzijds door ondersteuning daarvan, anderzijds door de organisatie van

een structureel overleg tussen deze sector en het brede kunst- en cultuurveld.

Als voorziening met een drempelloze toegang tot kennis en cultuur neemt de bibliotheek hier een bijzondere plaats in. De bibliotheek werkt samen met alle geledingen van het onderwijs, maar neemt ook een rol op als informele leeromgeving.

Cultuurcommunicatie

We willen een inhoudelijke dialoog organiseren tussen de Gentenaars en de cultuursector in een innovatief klimaat van communicatie en inspraak inzake het cultuurbeleid.

Onder de noemer 'cultuurcommunicatie' brengen we drie gerelateerde domeinen samen:

- cultuurcommunicatie
- overleg en dialoog
- inspraak en participatie.

We optimaliseren de communicatie over het aanbod en werken aan een kwalitatieve duiding daarvan. Een fijnmazige spreiding en een aangepast instrumentarium zijn de middelen, publieksverbreding en -vernieuwing het objectief.

Cultuurmakers en Gentenaars willen we op een actieve manier betrekken bij de uitvoering en de opvolging van het cultuurbeleid. Daartoe verbeteren we ook de communicatie over beleidsinzichten en –beslissingen inzake cultuur.

We herbevestigen de rol van de Cultuurraad-Gent en van de Cultuurplatforms als vertegenwoordigers van het lokale sociaal-culturele leven.

De doelstellingen inzake cultuurcommunicatie luiden als volgt.

1. Kwaliteitsvolle en innovatieve cultuurcommunicatie duidt de kwaliteit van het culturaanbod.

Cultuurcommunicatie kwam op de verschillende fora in het traject cultuurbeleidsplanning prominent als onderwerp naar voor, zowel naar vorm als naar inhoud.

Naar vorm worden in cultuurcommunicatie vaak nog te veel de betreden paden bewandeld. We streven naar een innovatie cultuurcommunicatie die het product cultuur eer aandoet. We zoeken daarbij ook naar actuele vormen van cultuurcommunicatie die aansluiting vinden bij de leefwereld van de beoogde doelgroepen.

'Door de bomen (van de cultuurcommunicatie) het bos niet meer zien' is een vaak terugkerende klacht. We eigenen ons daarom het recht toe kwaliteit in het aanbod te duiden en gebruiken en/of ontwikkelen daartoe de nodige instrumenten.

2. De cultuurcommunicatie richt zich tot alle bevolkingsgroepen en heeft publieksverbreding en publieksvernieuwing tot doel.

'Alle inwoners van Gent hebben toegang tot cultuur en de kennis van cultuur' is een doelstelling in de beleidslijn 'cultuurparticipatie en culturele participatie'. Een van de basisvoorwaarden daartoe is een cultuurcommunicatie die zich richt tot iedereen. De stedelijke cultuurhuizen dienen hierin een voorbeeldfunctie te vervullen.

3. Inspraak, overleg en dialoog over het cultuurbeleid krijgen een aangepast instrumentarium.

Met een aantal concrete initiatieven geven we vorm aan deze doelstelling.

Inspraak, overleg en dialoog worden voorbereid en gevoed door laagdrempelige informatie over het Genste cultuurbeleid en de Gentse cultuurpraktijk. Aanvullend biedt een jaarlijks ontmoetingsmoment ruimte tot gesprek.

De Cultuurraad-Gent en de Cultuurplatforms zijn de prioritaire partners van het beleid voor inspraak en advies. Daarnaast willen we echter ook blijvend culturele projecten inzetten als methodiek van inspraak en overleg.

5.2. Strategische en operationele doelstellingen

We lijsten hierna de strategische doelstellingen per beleidslijn opnieuw op en koppelen er operationele doelstellingen aan. De concrete acties die daaraan uitvoering geven, formuleren we in de jaarlijkse actieplannen.

We geven hierna ook aan welke doelstellingen we expliciet delen met andere stedelijke diensten.

Luidens het Decreet lokaal cultuurbeleid moet in de doelstellingen van het stedelijk cultuurbeleidsplan bijzondere aandacht worden besteed aan de bibliotheek en het cultuurcentrum. We kiezen ervoor om die operationele doelstellingen van beide die expliciet bijdragen tot de realisatie van dit plan, te integreren in voorliggende tekst.

Creatie

S.D. 1

In Gent staan de kunsten en de creativiteit van professionele en niet-professionele kunstenaars centraal met het oog op de uitbouw van Gent tot creatiestad met Europese ambitie.

O.D. 1.1.

Creatie staat centraal in het stedelijk cultureel ondersteuningsbeleid, dat een evenwicht bewaart tussen continuering en stimulering.

O.D. 1.2.

Het stedelijk cultureel ondersteuningsbeleid wordt afgestemd op nieuwsoortige initiatiefnemers.

O.D. 1.3.

De ontwikkeling van aangepaste paramaters laat een kwalitatieve evaluatie van projecten en processen toe.

O.D. 1.4.

Werkruimten voor kunstenaars en cultuurproducenten ondersteunen de inzet op creatie.

O.D. 1.5.

Ervaring en know-how uit creatieve en innoverende concepten worden gebundeld in een kenniscentrum en ontsloten.

O.D. 1.6.

Dialogo, uitwisseling van know-how en een doorgedreven samenwerking tussen de stad en de grote cultuuractoren dragen bij tot de uitbouw van Gent als creatiestad met Europese ambitie.

O.D. 1.7.

De bibliotheek ondersteunt de uitbouw van Gent tot letterenstad.

O.D. 1.8.

Het cultuurcentrum biedt ondersteuning aan en zichtbaarheid van cultuurcreatie met bijzondere aandacht voor niet- en/of semi-professionele cultuurmakers.

O.D. 1.9.

Cultuurstedelijke en wijkgerichte, gemeenschapsvormende projecten ondersteunen de uitbouw van Gent tot creatiestad met Europese ambitie.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid: "kwaliteitsvolle identiteitsbeleving van de stad".

O.D. 1.10.

Sociaal-artistieke projecten dragen bij tot actieve en creatieve wijken.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid: "wijkspecifieke en –ondersteunende projecten, actieve en creatieve wijken".

O.D. 1.11.

In samenwerking met de Jeugddienst worden jeugdcultuurinitiatieven en –projecten ondersteund.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

S.D. 2

De etnisch-culturele diversiteit van de bevolking weerspiegelt zich in het cultuur-aanbod.

O.D. 2.1.

De culturele expressie van de diverse etnisch culturele groepen krijgt ruimte in de Gentse cultuurhuizen, met aandacht voor de ontmoeting en de samenwerking tussen deze groepen.

O.D. 2.2.

Het Cultuurcentrum en De Centrale organiseren en ondersteunen projecten die de stedelijke culturele diversiteit in beeld brengen.

S.D. 3

Cultuur is een dynamische schakel in de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

O.D. 3.1.

De Dienst Architectuur bouwt in samenwerking met alle relevante partners een stedelijk architectuurbeleid uit.

O.D. 3.2.

Het Departement Cultuur versterkt de integratie van de stedelijke cultuurhuizen en het onroerend erfgoed in de stedelijke publieke ruimte.

O.D. 3.3

De rol van cultuur bij stadsvernieuwingprojecten wordt geactiveerd.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid.

O.D. 3.4.

Het beleid inzake kunst in de publieke ruimte focust op kwalitatieve projecten, innovatieve concepten en een integrale aanpak via de stedelijke werkgroep 'Kunst in de Publieke Ruimte'.

O.D. 3.5.

De Bijlokesite wordt verder uitgebouwd tot een kunsten- en cultuurcampus.

O.D. 3.6.

Een nieuwe stedelijke bibliotheek en een centrum voor creatieve en innovatieve media geven een culturele invulling aan de Waalse Krook.

S.D. 4

Het cultureel imago van Gent wordt versterkt met het oog op de ontwikkeling van een gunstig investeringsklimaat en het aantrekken van cultureel ondernemerschap.

O.D. 4.1.

De stedelijke cultuurhuizen worden efficiënt werkende overheidsbedrijven in de cultuursector.

O.D. 4.2.

De stedelijke cultuurhuizen ontwikkelen een evenwichtige vermarkting van hun producten.

O.D. 4.3.

De dialoog tussen de cultuursector en het bedrijfsleven leidt tot samenwerking inzake innovatie.

O.D. 4.4.

Het economisch potentieel van de cultuursector wordt ontwikkeld.

S.D. 5

Er is structureel overleg en samenwerking tussen het Departement Cultuur, de kunsten- en cultuursector en zijn partners in eigen stad en in binnen- en buitenland, met als doel de gezamenlijke uitbouw van Gent als creatiestad met Europese ambitie.

Roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief

S.D. 1

Het Gentse beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief verbreedt en verdiept.

O.D. 1.1.

Het beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief richt zich tot alle groepen in de samenleving en gaat sociale uitsluiting tegen.

O.D. 1.2.

Verenigingen worden actief betrokken bij het beleid.

O.D. 1.3.

Er worden erfgoedprojecten ontwikkeld m.b.t. immaterieel erfgoed en volkscultuur.

O.D. 1.4.

Er worden erfgoedprojecten ontwikkeld m.b.t. diversiteit en interculturaliteit.

O.D. 1.5

Landelijke evenementen worden actief uitgebouwd.

O.D. 1.6.

We stimuleren en bewaken de architecturale kwaliteit van de publieke ruimte.

O.D. 1.7.

Er wordt actief gezocht naar cross-overs met de kunstensector.

O.D. 1.8.

Het STAM ontsluit de stad en het stedelijk weefsel als erfgoed.

S.D. 2

Kwaliteitsvol en duurzaam bewaren van erfgoed, van archeologische relict en archief is de basis voor een actief beleid terzake.

O.D. 2.1.

De bouw en exploitatie van een stedelijk erfgoeddepot waarborgt de professionele bewaring van de collecties.

O.D. 2.2.

De rol en de taak van Archeologie, Monumentenzorg en Architectuur in het inclusieve beleid worden bestendigd en verder uitgebouwd.

O.D. 2.3.

Er worden procedures vastgelegd inzake selectie, klassement, bewaring en overdracht met oog op de archiefvorming bij de stedelijke diensten en dit zowel in papieren als in digitale vorm.

O.D. 2.4.

Methodieken worden ontwikkeld om de inspanningen inzake behoud en beheer publiek te vertalen en valoriseren.

S.D. 3

Een actieve ontsluiting van roerend en onroerend erfgoed, van het archeologisch patrimonium en van archief draagt bij tot het behoud, de beleving en de ontwikkeling van cultuur in de stad.

O.D. 3.1.

Het aanbod wordt inhoudelijk, geografisch en in de tijd gespreid.

O.D. 3.2.

Actoren nemen onderling een doorverwijsfunctie op.

O.D. 3.3.

Collectiemobiliteit, synergie en clustering zijn centrale thema's in het Gentse erfgoedbeleid.

O.D. 3.4.

Nieuwe investeringen in en voor de stedelijke musea leiden tot een efficiënte en esthetische ontsluiting van de collecties.

O.D. 3.5.

Het zoeken naar en inzetten van nieuwe sjablonen, presentatiemiddelen en -methodieken wordt gestimuleerd, met de dynamische actoren uit de Gentse kunstensector als natuurlijke bondgenoten.

S.D. 4

Innoverend onderzoek en kennisopbouw is een essentiële pijler van het beleid inzake roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief.

O.D. 4.1.

We investeren in de verdere uitbouw van kennis over de stad en haar geschiedenis en vergroten het toepassingsgebied.

O.D. 4.2.

We investeren in de verdere uitbouw van kennis over de 'collectie Gent' en de publieke toegankelijkheid ervan.

O.D. 4.3.

Het bestaande instrumentarium voor inventarisatie en registratie wordt optimaal benut (Move, Archiefbank, Cageweb, enz.).

O.D. 4.4.

Diversiteit en interculturaliteit krijgen prioritaire aandacht.

O.D. 4.5.

We investeren in de verdere uitbouw van de expertise om onderzoeksresultaten van derden publiek te vertalen.

S.D. 5

De organisatorische kaders worden geoptimaliseerd.

O.D. 5.1.

De mogelijkheden van het gemeentedecreet worden maximaal benut voor een efficiënte organisatie en exploitatie van onze musea en monumenten.

O.D. 5.2.

Dossiers vanuit de stedelijke diensten worden gestroomlijnd en op elkaar afgestemd.

O.D. 5.3.

Financieringsmogelijkheden worden gezamenlijk onderzocht en maximaal benut.

O.D. 5.4.

Onthaal- en toezichtspersoneel wordt geprofessionaliseerd.

O.D. 5.5.

De exploitatie van een stedelijk erfgoeddepot waarborgt een efficiënt beleid inzake behoud en beheer.

S.D. 6

De inhoudelijke waarde van de 'collectie Gent' wordt maximaal ingezet voor de internationale uitstraling van Gent.

O.D. 6.1.

Er is een structurele samenwerking met het Departement Stadspromotie en de Dienst Toerisme.

O.D. 6.2.

Grote evenementen ondersteunen de ontsluiting van het Gentse roerend en onroerend erfgoed, van het archeologisch patrimonium en de archieven, en verhogen de maatschappelijke relevantie ervan.

O.D. 6.3.

De musea onderbouwen en –steunen de internationale uitstraling van Gent.

O.D. 6.4.

Representatieve ruimtes uit het stedelijk onroerend erfgoed zetten we actief in.

O.D. 6.5.

Er wordt maximaal ingespeeld op de potenties die Gent biedt als (academische) congresstad.

S.D. 7

Er is structureel overleg en samenwerking tussen het Departement Cultuur, de sector van roerend en onroerend erfgoed, archeologie en archief, en zijn partners in eigen stad en in binnen- en buitenland, als fundamentele bijdrage tot de gezamenlijke uitbouw van Gent als cultuurstad met Europese ambitie.

Cultuurparticipatie en culturele participatie

S.D. 1

Alle inwoners van Gent hebben toegang tot cultuur en de kennis van cultuur.

O.D. 1.1.

Een drempelverlagend instrumentarium bevordert de participatie aan en kennis van cultuur voor kansengroepen.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid: "wegwerken van culturele en maatschappelijke drempels".
Doelstelling kadert in het Vlaamse Participatiedecreet.

O.D. 1.2.

De stedelijke cultuurhuizen ontwikkelen in onderling overleg een specifieke doelgroepenwerking.

O.D. 1.3.

De Gentse Feesten en de Gentse festivals bieden een laagdrempelige en kwaliteitsvolle toegang tot cultuur.

O.D. 1.4.

De bibliotheek biedt een universele, actuele, goed ontsloten en kwaliteitsvolle collectie aan.

O.D. 1.5.

De bibliotheek biedt een drempelloze toegang tot haar collectie en haar basisdiensten.

O.D. 1.6.

De bibliotheek maakt haar aanbod toegankelijk en bereikbaar voor bijzondere doelgroepen.

O.D. 1.7.

Het Cultuurcentrum organiseert projectmatig de toeleiding van specifieke doelgroepen naar het eigen aanbod.

O.D. 1.8.

Het Cultuurcentrum ondersteunt (vernieuwende) projecten van sociaal-culturele samenwerkingsverbanden i.f.v. publieksverbreding en -vernieuwing.

O.D. 1.9.

Het cultuuraanbod voor kinderen en jongeren is jeugd(werk) vriendelijk en toegankelijk.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

O.D. 1.10.

Stadsklassen ontsluiten de diversiteit van het culturele en maatschappelijke leven en het cultuurhistorische erfgoed van de stad.

O.D. 1.11.

De cultuurparticipatie van de Gentse senioren wordt i.s.m. de Seniorendienst gestimuleerd en bevorderd.

Gedeelde doelstelling met de Seniorendienst.

O.D. 1.12.

De renovatie van wijkzalen wordt voortgezet.

S.D. 2

Het cultuuraanbod is gespreid over de hele stad.

O.D. 2.1.

De bibliotheek bouwt en/of verbouwt zeven nieuwe filialen, verspreid over de stad.

O.D. 2.2.

Het Cultuurcentrum organiseert en ondersteunt culturele producties en projecten, verspreid over de stad.

O.D. 2.3.

Het Cultuurcentrum stimuleert en ondersteunt het gebruik van culturele wijkinfrastructuur.

O.D. 2.4.

Het Departement Cultuur onderzoekt i.s.m. de Jeugddienst waar en hoe jeugdcultuur- initiatieven en jeugd(werk) extra presentatiekansen kunnen krijgen.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

S.D. 3

Participatie aan cultuur wordt gefaciliteerd.

O.D. 3.1.

Het Departement Cultuur zet één aanspreekpunt op voor ondersteuning.

O.D. 3.2.

Ervaring en know-how over participatie van kansengroepen en doelgroepen worden gebundeld in een kenniscentrum en ontsloten.

O.D. 3.3.

Het Cultuurcentrum ontwikkelt een overzicht van mogelijkheden voor het cultureel gebruik van wijkinfrastructuur en fungeert hiervoor als aanspreekpunt.

O.D. 3.4.

Er wordt voor kinderen en jongeren een overzicht (bekend) gemaakt van de beschikbare ruimten in Gent met hun mogelijkheden voor cultuurbeleving.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

S.D. 4

Cultuur is een hefboom voor maatschappelijke participatie en gemeenschapsvorming.

O.D. 4.1.

Wijkgerichte en stedelijke gemeenschapsvormende projecten worden als hefboom voor maatschappelijke participatie ingezet.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid: "kwalitatieve identiteitsbeleving van de stad".

O.D. 4.2.

We versterken de sociaal-artistieke werkvorm in Gent en bouwen die verder uit.

Doelstelling kadert in het Gentse stedenbeleid: "wijkspecifieke en –ondersteunende projecten, actieve en creatieve wijken".

O.D. 4.3.

De etnisch culturele diversiteit van de bevolking weerspiegelt zich in het personeel en het beheer van de Gentse cultuurhuizen.

O.D. 4.4.

Informatie, vorming en opleiding dragen bij tot een grotere interculturele competentie van het personeel van de Gentse cultuurhuizen.

O.D. 4.5.

De bibliotheekfilialen fungeren als ontmoetingsplaats en forum voor het lokale gemeenschapsleven.

O.D. 4.6.

De locatieprojecten van het Cultuurcentrum worden ingebed in een samenwerking met lokale partners.

O.D. 4.7.

Het Cultuurcentrum biedt ondersteuning en zichtbaarheid voor cultuurcreatie, met bijzondere aandacht voor niet- en/of semi-professionele cultuurmakers.

S.D. 5

Cultuur, onderwijs en levenslang leren zijn op mekaar afgestemd.

O.D. 5.1.

De bestaande samenwerkingen tussen cultuur en onderwijs worden gecontinueerd en verbreed.

O.D. 5.2.

De Stuurgroep Jeugdcultuur organiseert overleg tussen jeugd(werk) en de cultuursector i.f.v. uitwisseling, afstemming en samenwerking.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

O.D. 5.3.

De ondersteuning van kunsteducatieve werkingen versterkt het levenslang leren.

O.D. 5.4.

Samenwerking tussen de niet-formele vorming en de cultuurproducenten leidt tot afstemming van het aanbod.

O.D. 5.5.

De bibliotheek werkt samen met kleuter, lager en secundair onderwijs

O.D. 5.6.

De bibliotheek ondersteunt zelfstandig lerende volwassenen.

O.D. 5.7.

Het Cultuurcentrum ontwikkelt een (innovatieve) publiekswerking bij de eigen projecten in samenwerking met o.a. organisaties voor niet-formele vorming.

Cultuurcommunicatie

S.D. 1

Kwaliteitsvolle en innovatieve cultuurcommunicatie duidt de kwaliteit van het cultuuraanbod.

O.D. 1.1.

Innovatieve methodieken en producten kenmerken de cultuurcommunicatie.

O.D. 1.2.

Dialogoog met de doelgroep via nieuwe en/of informele kanalen wordt ingezet voor een kwalitatieve en wederzijdse cultuurcommunicatie.

O.D. 1.3.

De stedelijke evenementenkalender informeert over het aanbod.

O.D. 1.4.

Een Gents UIT-magazine duidt het aanbod.

O.D. 1.5.

Het aanbod voor kinderen en jongeren wordt kwalitatief geduid.

O.D. 1.6.

Cultuur levert de inhoud voor cultuurtoeristische communicatie.

O.D. 1.7.

Een internationale communicatie promoot de culturele en artistieke rijkdom van Gent.

O.D. 1.8.

De bibliotheek voorziet in een kwalitatieve duiding van haar collectie.

O.D. 1.9.

Gentse kinderen en jongeren worden zelf betrokken bij het ontwikkelen en verspreiden van informatie naar hun leeftijdsgenoten.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

S.D. 2

De cultuurcommunicatie richt zich tot alle bevolkingsgroepen en heeft publieksverbreiding en publieksvernieuwing tot doel.

O.D. 2.1.

De stedelijke cultuurhuizen ontwikkelen in overleg een gediversifieerde cultuurcommunicatie i.f.v. specifieke doelgroepen.

O.D. 2.2.

De bibliotheek organiseert inleidende en toeleidende activiteiten.

O.D. 2.3.

Een marketingplan ondersteunt de communicatie van de bibliotheek.

O.D. 2.4.

Het Cultuurcentrum ontwikkelt overleg en samenwerkingsverbanden om de communicatie over het cultuuraanbod te spreiden over de hele stad.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

O.D. 2.5.

Kinderen en jongeren beschikken over informatie over vrijetijdsbesteding in Gent.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

O.D. 2.6.

Er wordt t.b.v. jeugdcultuurinitiatieven een overzicht gemaakt van de communicatie-kanalen naar kinderen en jongeren.

Gedeelde doelstelling met de Jeugddienst.

S.D. 3

Inspraak, overleg en dialoog over het cultuurbeleid krijgen een aangepast instrumentarium.

O.D. 3.1.

Het cultuurbeleidsplan wordt uitgegeven en gratis verspreid.

O.D. 3.2.

Een jaarlijks trefdag biedt ruimte voor een inhoudelijke dialoog tussen de Gentenaars, de cultuursector en het bestuur over het Gentse cultuurbeleid.

O.D. 3.3.

Laagdrempelige publicaties informeren over de Gentse cultuurpraktijk.

O.D. 3.4.

Culturele projecten worden als methodiek van inspraak ingezet.

O.D. 3.5.

Innovatieve methodieken voor inspraak van onderuit worden ontwikkeld.

O.D. 3.6.

De Cultuurraad-Gent is de prioritaire partner voor inspraak in en advies over het stedelijke cultuurbeleid.

O.D. 3.7.

De Cultuurplatforms vertegenwoordigen het sociaal-culturele leven van de deelgemeenten.

5.3. Interculturaliteit in de werking van de bibliotheek en het cultuurcentrum

Het Gentse cultuurbeleid heeft als uitgangspunt dat diversiteit in de samenleving op allerlei vlakken een realiteit is. In de doelstellingen die hierover werden geformuleerd wordt uitgegaan van een geïntegreerde benadering, waarin de aandacht voor interculturaliteit verweven zit.

Overeenkomstig de bepalingen van het Decreet lokaal cultuurbeleid worden hierna die doelstellingen hernomen die rechtstreeks verwijzen naar activiteiten van de bibliotheek en het Cultuurcentrum m.b.t. interculturaliteit en wordt geëxpliciteerd op welke manier beide de aandacht voor interculturaliteit zullen vertalen in hun werking.

Activiteiten/acties van de Stedelijke Openbare Bibliotheek i.v.m. interculturaliteit

Operationele doelstelling

Aanbieden van een universele, actuele, goed ontsloten en kwaliteitsvolle collectie.

Dit houdt o.m. in dat:

- de filialen hun collecties afstemmen op de specifieke noden van de wijken en deelgemeenten waarvoor zij werken
- de bibliotheek de culturele diversiteit in haar collectie-aanbod, zowel voor kinderen als volwassenen, zowel in de hoofdbibliotheek als in de wisselcollecties voor de filialen, versterkt door:
  - + een ruim aanbod taalcursussen in boekvorm, op cd, cd-rom, dvd en internet
  - + een gevarieerd aanbod aan nieuwsmagazines en kranten in vreemde talen
  - + de toegang tot het internet
  - + een aangepast aanbod - naast de literatuur in het Frans, Engels en Duits - van boeken in talen van de diverse bevolkingsgroepen die in Gent wonen.

Streefdatum: 2009.

Operationele doelstelling

Bouwen en/of verbouwen van zeven filialen, verspreid over de stad.

Dit houdt o.m. in dat de bibliotheek een nieuwbouwfiliaal voorziet in het gebied Nieuw-Gent.

Streefdatum: 2008.

Operationele doelstelling

Dankzij aangepaste infrastructuur fungeren als een ontmoetingsplaats.

Dit houdt o.m. in dat:

- de (nieuwe) hoofdbibliotheek voorziet in voldoende faciliteiten en zo is ingericht dat ze de leefkamer van de stad wordt, een veilige en vanzelfsprekende plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten in een sfeer van cultuur en informatie
- de bibliotheek mensen samenbrengt door groepsactiviteiten te organiseren in het kader van leesbevordering, introductie, gezamenlijk gebruik van studieruimte, enz.
- de filialen in de werkgebieden Brugse Poort, Bloemekenswijk, Rabot, Nieuw-Gent en Ledeberg projecten ontwikkelen die de bibliotheek als gemeenschapscentrum versterken. Het filiaal Bloemekenswijk breidt hiertoe uit met een ruimte voor activiteiten. De renovatie en heroriëntering van de bibliotheekwerking in Ledeberg naar een meer buurtgerichte werking die rekening houdt met de diversiteit en de verschillende doelgroepen in deze deelgemeente, kadert in het stadsvernieuwingsproject Ledeberg.

Streefdatum:

- Nieuw-Gent: 2008
- Bloemekenswijk: 2009
- Ledeberg: 2010.

Operationele doelstelling

Forum zijn voor het lokale gemeenschapsleven.

Dit houdt o.m. in dat

- de (ver)nieuw(d)e bibliotheken naar een zo goed mogelijke integratie streven in het sociaal-culturele leven van hun wijk of deelgemeente
- de filialen een toegangspoort vormen tot bij voorrang het sociaal-culturele leven van hun wijk of deelgemeente waarvan het aanbod via folders, affiches en beperkte tentoonstellingen wordt bekendgemaakt. De bibliotheek werkt hiervoor o.m. samen met het Cultuurcentrum.

Streefdatum: cf. supra.

Operationele doelstelling

Aanbod toegankelijk en bereikbaar maken voor bijzondere doelgroepen

Dit houdt o.m. in dat:

- gebruikers met een andere moedertaal dan het Nederlands hun gading vinden in de bibliotheek
- de bibliotheek een agogische werking ontwikkelt in de wijken en deelgemeenten Brugse Poort, Bloemekenswijk, Rabot, Nieuw-Gent en Ledeberg, met als doel kansengroepen beter naar de bibliotheek toe te leiden, en dit via enkele (ver)nieuw(d)e filialen.

Streefdatum: cf. supra.

Activiteiten/acties van het Cultuurcentrum i.v.m. interculturaliteit

Operationele doelstelling

Het Cultuurcentrum biedt ondersteuning voor en zichtbaarheid van cultuurcreatie, met bijzondere aandacht voor niet- en/of semi-professionele cultuurmakers.

Meer specifiek zal het Cultuurcentrum bijzondere aandacht besteden aan het betrekken van allochtone kunstenaars bij de organisatie van projecten zoals de Week van de Amateurkunsten, het Kunstsalon, de Literaire Week, e.a. waarbij niet-en/of semi-professionele cultuurmakers een forum wordt geboden. Een en ander gebeurt o.a. in samenwerking met het Intercultureel Centrum de Centrale, dat binnen de allochtone (kunstenaars)gemeenschappen een uitgebreid netwerk heeft opgebouwd.

Operationele doelstelling

De culturele expressie van de diverse etnisch culturele groepen krijgt ruimte in de Gentse cultuurhuizen, met aandacht voor de ontmoeting en de samenwerking tussen deze groepen.

Binnen het Departement Cultuur neemt het Intercultureel Centrum de Centrale hierin een centrale rol op. Het Cultuurcentrum speelt hierin een ondersteunende rol, die o.a. voortbouwt op het onderzoek 'Interculturaliteit in de Gentse cultuursector' dat in opdracht van het Cultuurcentrum door de Universiteit Gent werd uitgevoerd in 2007.

Operationele doelstelling

Het Cultuurcentrum organiseert en ondersteunt projecten waarbij diverse publieken en diverse vormen van cultuur aan bod komen.

Binnen de projecten van het Cultuurcentrum is de aandacht voor het bereiken van diverse (interculturele) publieken, en het zichtbaar maken van diverse (interculturele) vormen van cultuur een continu gegeven.

Operationele doelstelling

Het Cultuurcentrum organiseert projectmatig de toeleiding van specifieke doelgroepen naar het eigen aanbod.

Meer specifiek werkt het Cultuurcentrum o.a. samen met het Intercultureel Centrum de Centrale voor het toeleiden van allochtonen naar de eigen projecten van het Cultuurcentrum, door verder te bouwen op de netwerken die de Centrale terzake heeft ontwikkeld.

Operationele doelstelling

Het Cultuurcentrum organiseert en ondersteunt culturele producties en projecten verspreid over de hele stad.

Meer specifiek legt het Cultuurcentrum de focus o.a. op de 19^e-eeuwse wijken van het stadscentrum voor de organisatie van 'locatieprojecten', met enerzijds de bedoeling om de drempel te verlagen voor de (o.a. allochtone) bewoners van deze wijken, en anderzijds met de bedoeling om Gentenaars via cultuur te laten kennismaken met deze wijken en de verschillende cultuurgemeenschappen die er wonen.

Operationele doelstelling

De locatieprojecten van het Cultuurcentrum worden ingebed door samenwerking te zoeken met lokale partners.

Hiervoor wordt samenwerking gezocht met allerlei partners uit verschillende sectoren: onderwijs, buurtwerk, sociaal-culturele verenigingen, socio-economische actoren, enz.

In wijken waar allochtone gemeenschappen sterk vertegenwoordigd zijn, is samenwerking met deze partners een bijzonder aandachtspunt.

Operationele doelstelling

Het Cultuurcentrum ontwikkelt overleg en samenwerkingsverbanden om de communicatie over het globale cultuur-aanbod te spreiden over de hele stad.

De aandacht voor communicatie naar allochtone gemeenschappen neemt hierin een bijzondere plaats in, m.n. de zoektocht naar communicatiemiddelen en -technieken om deze doelgroepen op een efficiënte manier te bereiken. Hierin wordt samengewerkt enerzijds met de bibliotheek – waarvan de wijkfilialen ankerpunten kunnen worden in een wijkgerichte cultuurcommunicatie – en anderzijds met o.a. het Intercultureel Centrum de Centrale voor de daarin opgebouwde netwerken binnen de allochtone cultuurgemeenschappen.

5.4. Toekomstverkenningen

*It is not the past, but the future that determines the present.
(Dora Garcia, Golden sentences series, 2004-2006).*

Doorheen het traject cultuurbeleidsplanning kwam een aantal themata naar boven die verdere uitdieping vragen, zowel voor het huidige als voor het toekomstige cultuurbeleid.

We noemen ze 'toekomstverkenningen' omdat ze nog constant in evolutie zijn en onderhevig aan factoren van buitenaf, waarop 'cultuur' niet altijd greep heeft. Het is de bedoeling deze themata samen met partners uit het culturele veld en aanverwante sectoren te exploreren i.f.v. mogelijke beleidsaanbevelingen.

Cultuur in een digitale wereld

Zowel naar vorm als naar inhoud worden cultuurcreatie en cultuurbeleving ook beïnvloed door de digitale (r)evolutie. Kunstencentrum Vooruit bezint zich over het 'virtual arts centre of the future'. T:ME-festival wil de komende jaren de impact van de nieuwe media op de creatie onderzoeken. Het Festival van Vlaanderen organiseert een wedstrijd SMS-poëzie. Het Internationaal Filmfestival van Gent onderzoekt de invloed van nieuwe media op film. Het jeugdforum vroeg in de loop van het traject beleidsplanning aandacht voor het gebruik van digitale communicatiemiddelen. Gent wil een bibliotheek voor de 21ste eeuw combineren met een centrum voor creatieve en innovatieve media. Binnen erfgoed zoeken actoren naar 'nieuwe sjablonen, presentatiemiddelen en methodieken' i.s.m. de kunstensector. Het dichten van de digitale kloof is een algemeen gedeelde doelstelling. Tegelijk wordt cultuur gevraagd in te zetten op gemeenschapsvorming.

Het thema raakt de vier inhouds waarop we in deze beleidsperiode focussen en verantwoordt een verdere uitdieping.

Interculturaliteit en diversiteit in cultuur

"Gent wordt in toenemende mate een gediversifieerde, multiculturele samenleving" is een van de vaststellingen uit de omgevingsanalyse. "Binnen tien jaar zijn er geen minderheden meer onder de jeugd, de meerderheid is dan een verzameling van (voormalige) minderheden", is een stelling die in het kader van traject beleidsplanning werd geponeerd. En nog "De creatie waarop we willen inzetten wordt hybrider. Onze kwaliteitsnormen moeten volgen. Kijken we niet nog altijd te veel door een Westerse bril?".

Aan de bibliotheek en het Cultuurcentrum wordt in het kader van het cultuurbeleidsplan expliciet gevraagd aan te tonen hoe zij met interculturaliteit omgaan. Dat ontstaat de andere cultuuractoren er niet van over deze themata ook na te denken en er mee om te gaan.

De aanzet hiertoe is gegeven met 'Tracks. Artistieke praktijk in een diverse samenleving' de studie van een aantal Vlaamse steunpunten, en het onderzoek van de Universiteit Gent dat daarop volgde over de Gentse situatie i.o.v. het Cultuurcentrum.

Wijk vs stad – Stad vs wijk

De heropleving van de 'wijk-cultuur' is sinds enkele jaren een feit. Gebiedsgerichte Werking, de wijkprogramma's, Wijk aan Zet, Toeterweltoe, Kunst in de Buurt, Feestneus zoekt Artiest, de sociaal-artistieke werkvorm, de rol van het Cultuurcentrum, enz. Is deze evolutie een opportuniteit? Kan deze trend aangegrepen worden op verder te gaan? Als instrument van toeleiding naar en gemeenschapsvorming rond het culturaanbod van de stad als totaliteit? Of gaat het enkel om 'ver-gezellig-ing', om 'mijn wijk eerst', om een bedreiging voor cultuur, de culturele actoren en hun ambities?

Het traject en de studie 'Het sociale van cultuur. Lokaal cultuurbeleid en gemeenschapsvorming' van de steunpunten Cultuur Lokaal, VCOB en Kunst en Democratie, kan als uitgangspunt dienen.

(Cultuur)toerisme in Gent

Toerisme zit in Gent in de lift. Prognoses voorspellen nog een groei van de markt. Onze buurlanden zijn belangrijke klanten, maar ook overzees doen we het goed.

Uit de omgevingsanalyse blijkt dat cultuur een belangrijke factor is voor toerisme in Gent. Zowel de cultuurhistorische troeven van de stad, als het culturaanbod spelen een rol.

Tekenen cultuur en toerisme samen een gewenst scenario uit? Of laten we alles over aan het toeval en aan de economische wetten die de toeristische sector mee bepalen?

5.5. Instrumenten en middelen

Herstructurering van het Departement Cultuur

Vier projectteams voor vier inhoud

Voor de vier inhoud waaraan in deze beleidsperiode wordt gefocust, wordt binnen het Departement Cultuur een projectteam opgezet. In elk project worden zowel stedelijke als private cultuuractoren op een relevante manier betrokken. De projectteams staan in voor het operationaliseren van de geformuleerde doelstellingen in acties en activiteiten. Voor de 'toekomstverkenningen' die we plannen worden ook hier de nodige initiatieven genomen.

De bestaande overlegstructuren zoals het sociaal-artistiek overleg, het cultuurcommunicatie-platform, het overleg publiekswerkers, e.a. én het Cultuurcentrum als platform en denktank spelen hierin een rol.

De teams werken onder supervisie van de cultuurbeleidscoördinator die ze minstens halfjaarlijks samen brengt voor overleg.

Eén aanspreekpunt voor ondersteuning

Het faciliteren van de participatie aan cultuur veronderstelt ook een vlotte toegang tot alle vormen van ondersteuning die de stad biedt. Het Departement Cultuur zal daartoe al zijn ondersteunende diensten samenbrengen in het gebouwen-complex Arnold Vander Haeghen. Daartoe krijgt ook het pakhuis van dit complex een culturele bestemming.

Samen met het Hotel D'Hane Steenhuyse aan de overzijde van de Veldstraat zal zo een laagdrempelige cluster van culturele dienstverlening worden uitgebouwd in het commerciële centrum van de stad.

Een IVA Gentse musea en monumenten

Het Museum voor Schone Kunsten, het Design Museum en het MIAT, evenals Kunsthal Sint-Pietersabdij en het Gravensteen functioneren op dit ogenblik als stadsdiensten. Het SMAK en het Huis van Alijn zijn verzelfstandigd in een gemeentelijke vzw. Het Stadsmuseum STAM in opbouw wordt ontwikkeld door de vzw Gent Cultuurstad.

Het functioneren als stadsdiensten is voor enkele specifieke situaties problematisch vanwege de remmende regelgeving. Een verantwoorde verzelfstandiging middels de oprichting van een IVA (intern verzelfstandigd agentschap) in het kader van het Gemeentedecreet is de oplossing. Er wordt gekozen voor één IVA waarin alle stedelijke musea en monumenten

worden samengebracht, ten einde een efficiënte administratie mogelijk te maken en de samenwerking te verankeren. Het geplande erfgoeddepot zal deel uitmaken van het IVA Gentse musea en monumenten.

Voor het IVA Gentse musea en monumenten zal een nieuw personeelskader worden uitgewerkt binnen de financiële portefeuille die de verschillende museale diensten nu ter beschikking hebben. Binnen het IVA plannen we één zakelijke leiding verantwoordelijk voor personeel, financiën, logistiek, toezicht en de dagelijkse exploitatie van de musea. Door samenwerking en centralisatie kunnen deze opdrachten in de toekomst met minder personeel worden uitgevoerd, waardoor meer effectieven kunnen worden ingezet in de nieuwe taken die in de museumbeleidsplannen van de individuele musea worden aangegeven. Meer specifiek zal er meer aandacht worden besteed aan een verantwoorde vermarkting van het inhoudelijk product en aan een efficiënt en effectief inkomstenbeleid. Ten einde de uitbouw en de exploitatie van het STAM mogelijk te maken wordt een personeelsuitbreiding voorzien van 28 medewerkers.

Monumentenzorg, archeologie, archief en architectuur

Het Departement Cultuur omvat een reeks beleids-domeinen die op het niveau van de Vlaamse overheid onder andere departementen ondergebracht zijn en geen gemeenschaps-materie zijn. Dit geldt voor het archief en de beleidsdomeinen die door de Dienst Stadsarcheologie, de Dienst Monumentenzorg (gedeelte monumentenzorg) en de Dienst Architectuur worden behartigd. Dat deze beleids-domeinen in Gent een culturele bevoegdheid zijn, maakt Gent tot een unieke stad. Ze vormen een belangrijke pijler waarop het motto *Gent, stad van kennis en cultuur* gestoeld is.

Een belangrijk gedeelte van de culturele opdrachten zijn derhalve niet plek-, instelling-, initiatief- of evenementgebonden. De opdrachten omvatten de hele stad en elke plek in deze stad. Ze ondersteunen niet alleen de beeldvorming, maar bepalen in belangrijke mate de kennis over deze stad tot op het Noordwest-Europese niveau.

Niet alleen omwille van sectoriële bestaande wet- en regelgevingen met de daaraan gekoppelde bevoegdheden, maar ook binnen het stedelijke gegeven en naar externen en publiek toe is het zinvol deze diensten te clusteren binnen het Departement.

Ondersteuning van het culturele werk door de gemeente

De financiële ondersteuning zoals hierna opgelijst, geeft de belangrijkste wijzigingen van het budget aan in functie van voorliggend plan, en is gebaseerd op de begrotingsvoorstellen 2008 die werden ingediend in het kader van de stedelijke meerjarenbegroting.

Gewone dienst - Werkingsmiddelen

Bibliotheek:

de werkingsmiddelen van de bibliotheek worden opgetrokken met 20.000 euro voor publiekswerking, communicatie en promotie. Het gaat hier om het structureel maken van middelen die voorheen vanuit de 1 euro-regeling werden voorzien.

Voor de verdere uitbouw van de collectie in functie van de nieuwe filialen Nieuw-Gent en Ledeberg wordt 20.000 euro ingeschreven.

Een eenmalige budgetverhoging van 25.000 euro moet een visie- en conceptontwikkeling in voorbereiding van de nieuwe hoofdbibliotheek aan de Waalse Krook mogelijk maken.

Gemeenschapscentrum en Cultuurcentrum:

De werkingsmiddelen van het Gemeenschapscentrum t.b.v. 125.000 euro zijn ingebed in de Dienst Receptieve Ruimten.

Het Cultuurcentrum werkt op basis van een convenant met de Vlaamse Gemeenschap en maakt logistiek en infrastructureel onderdeel uit van het Departement Cultuur.

Dienst Kunsten:

Dienst Kunsten continueert op structurele basis WOCC en de Cultuurcheques voor studenten. Deze projecten werden in de afgelopen beleidsperiode t.b.v. 20.900 euro gefinancierd vanuit de 1 euro-regeling.

Zowel qua werking als qua subsidies put Dienst Kunsten uit de middelen van het Stedenfonds.

Dienst Architectuur:

voor de Dienst Architectuur wordt een structureel werkingsbudget van 50.000 euro voorzien, met optie op groei in de komende jaren.

Dienst Stadsarcheologie:

een verhoging van de middelen met 25.000 euro moet deze dienst in staat stellen te voldoen aan de voorwaarden voor erkenning en subsidiëring door het Vlaams Gewest en de Provincie.

Musea en erfgoedcel:

de werkingsmiddelen van de stedelijke musea en de erfgoedcel worden opgenomen in de individuele beleidsplannen van deze diensten.

Gewone dienst – Overdrachten

Reglementen:

op de reglementen op de projectsubsidies, de initiatieven van socio-culturele verenigingen, de amateurtheatergezelschappen en de amateurmuziekgezelschappen wordt een groei van 65.000 euro voorzien ter ondersteuning van de beleidslijn creatie en culturele participatie.

Hiertoe wordt t.b.v. 20.000 euro middelen uit de 1 euro-regeling uit vorige beleidsperiode structureel gemaakt.

Nominatimsubsidies:

eveneens op de beleidslijnen creatie en culturele participatie situeren zich de nominatieve subsidies. Na evaluatie en herschikking bedragen deze 2.274.978 euro, exclusief de subsidies aan NTGent en de Vlaamse Opera. Dit betekent een groei van ca 600.000 euro.

Voor het eerst worden een aantal dossiers gemeenschappelijk ondersteund vanuit de middelen van het Departement Cultuur én de budgetten beschikbaar voor stadsmarketing.

Stedenfonds:

Het Departement Cultuur is in het Stedenfonds vertegenwoordigd voor een bedrag van 488.283 euro. Vooral de beleidslijn culturele participatie – via de ondersteuning van de sociaal-artistieke werkvorm – maar ook de ondersteuning van creatie – via bv het atelierbeleid uitgezet door vzw NUCLEO – worden hiermee gevoed.

Buitengewone dienst

Beleidslijn creatie:

voor een totaalbedrag van 2, 3 mio euro aan subsidies en op basis van overeenkomsten, wordt geïnvesteerd in culturele infrastructuur in beheer van particuliere cultuuractoren.

Beleidslijn erfgoed:

de grote dossiers binnen deze beleidslijn zijn:

- 7 mio euro voor de nieuwbouwvleugel van het Design Museum
- 1,5 mio euro voor de verdere realisatie van het STAM
- 8,75 mio euro voor de bouw van een Erfgoeddepot.

Beleidslijn cultuurparticipatie en culturele participatie:

- investeringen t.b.v. 3,2 mio euro in de infrastructuur van het Gemeenschapscentrum. Het leeuwendeel hiervan wordt geïnvesteerd in het kader van het stadsvernieuwings-project Ledeberg
- jaarlijks wordt een budget van 150.000 euro voorzien voor verdere investeringen in wijk- en buurtzalen
- voor de bibliotheekfilialen is 1,1 mio euro gebudgetteerd
- voor het Pakhuis Clemmen dat het sluitstuk is in de uitbouw van één aanspreekpunt voor culturele ondersteuning, wordt 575.000 euro ingeschreven.

*

6. HET TRAJECT CULTUURBELEIDSPLANNING

Structuur van het traject cultuurbeleidsplanning

Het Departement Cultuur deed voor het opzetten en begeleiden van het cultuurbeleidsplanningsproces een beroep op een samenwerkingsverband van de Vlaamse steunpunten Cultuur Lokaal (steunpunt lokaal cultuurbeleid), VCOB (Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken) en Culturele Biografie Vlaanderen (steunpunt erfgoed), met als procesbegeleider Tri-zone. Samen met deze partners werd een traject op maat van Gent uitgewerkt.

Het traject startte in februari 2007 en werd op stadsniveau begeleid door een *stuurgroep* – waarvan de leden participeerden aan alle bijeenkomsten in het kader van het traject - en een *toetsingsgroep*. De samenstelling van beide gaat in bijlage. Het schema in bijlage geeft de verschillende stappen weer in het proces.

Binnen het hele proces werd extra aandacht besteed aan de museale sector die in Gent o.m. uit een groot aantal stedelijke diensten bestaat. In het *erfgoedtraject* werd de afstemming bewaakt met het algemene cultuurbeleidsplan én werd specifiek gewerkt aan de museale beleidsplannen en het beleidsplan van de stedelijke erfgoedcel, die kaderen in het Erfgoeddecreet. Als bijkomend begeleider nam de provinciale museumconsulent deel aan dit onderdeel van het traject.

Verloop van het participatieproces

De *interne stakeholders* werden als eerste bevroegd. Deze groep bestond niet alleen uit de eigen diensten van het Departement Cultuur. Van in den beginne werden ook andere relevante stedelijke diensten uitgenodigd zoals de Jeugddienst, de Integratiedienst en het Buurtwerk.

In een eerste samenkomst van de *externe stakeholders* werden ca 90 deelnemers samengebracht uit het brede professionele en niet-professionele culturele veld.

In samenwerking met de Jeugddienst werd specifiek rond jongerencultuur een *jeugdforum* georganiseerd.

Ook individuele burgers werden bevroegd in een zogenaamde *burgerdialoog* met een 30-tal deelnemers, i.s.m. Dienst Kunsten en de stedelijke dienst Gebiedsgerichte Werking.

Binnen het *erfgoedtraject* werden in eerste instantie alle stedelijke en niet stedelijke musea en de aanverwante diensten uit deze sector samengebracht.

Op het materiaal dat uit al deze samenkomsten naar voor kwam werd door de *toetsingsgroep* gereflecteerd.

Door de cultuurbeleidscoördinator werd vervolgens een *eerste synthesesnota* gemaakt en ter bespreking voorgelegd aan de stuurgroep. De 'status quaestionis' die daaruit resulteerde formuleerde de eerste krachtlijnen voor het nieuwe cultuurbeleidsplan. Die werden voor de zomervakantie besproken met de Gemeenteraadscommissie Cultuur en bezorgd aan alle deelnemers aan het traject.

Het beleidsplanningsproces werd opnieuw opgestart in september.

De nieuw geïnstalleerde *Cultuurraad-Gent* werd geïnformeerd over de stand van zaken aan de hand van de eerder verspreide nota.

De *externe stakeholders* werden opnieuw uitgenodigd voor een gesprek op basis van de status quaestionis van juli, aangevuld met een evaluatie van het aflopende beleidsplan en een schets van het kader voor het toekomstige plan. Er werd voor gekozen in drie groepen te werken, wat een homogenere samenstelling naar grootte van de partners en naar invalshoek toeliet.

De *interne stakeholders* en de *toetsingsgroep* werden opnieuw samengebracht op basis van datzelfde materiaal.

De *erfgoedpartners* werd gevraagd te reflecteren op de krachtlijnen die rond erfgoed werden voorgesteld voor het cultuurbeleidsplan.

In een tweede *burgerdialoog* tenslotte werd met de deelnemers in gesprek gegaan over de voorgestelde beleidslijnen.

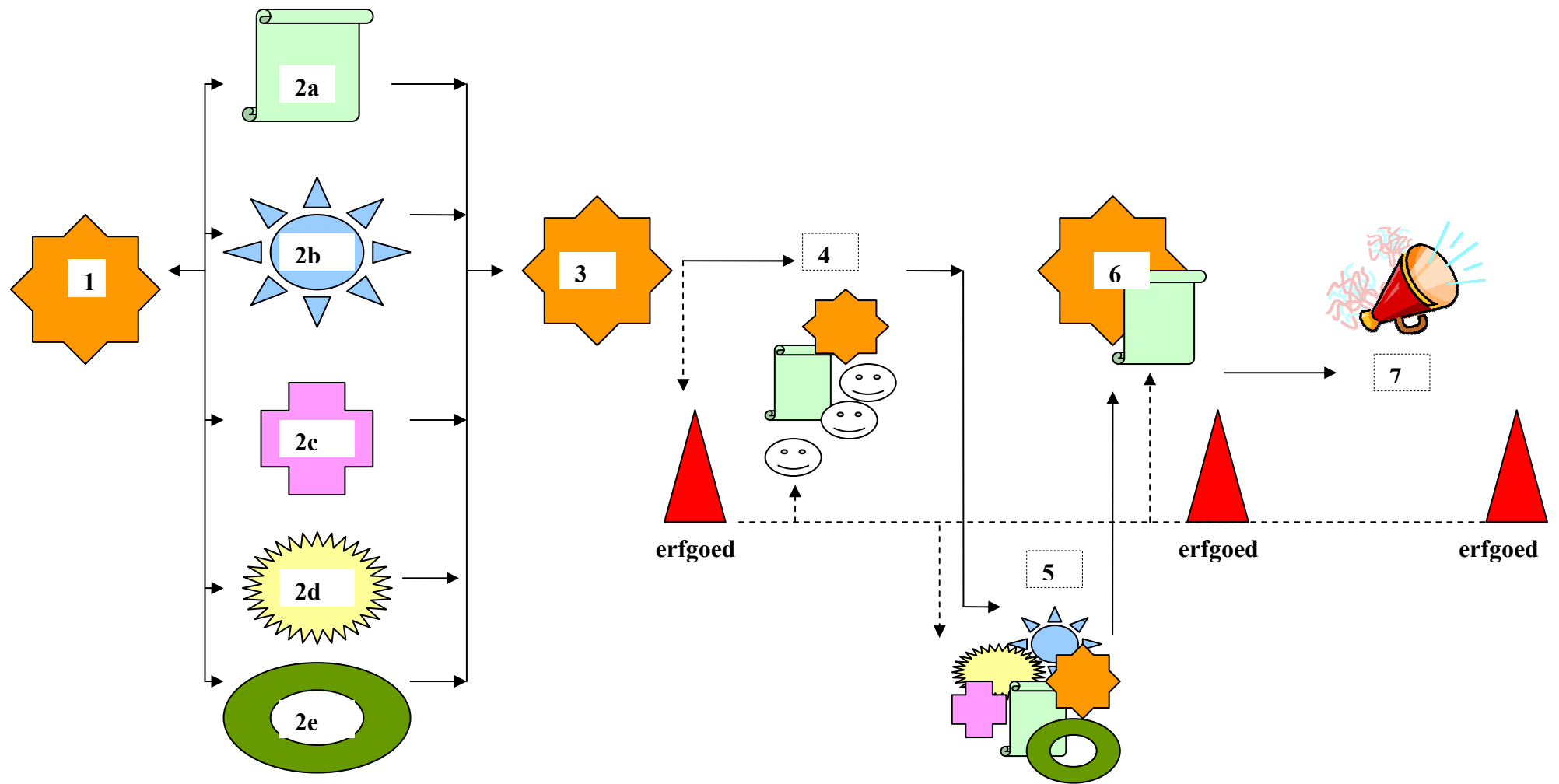
Midden november werd een eerste ontwerp van cultuurbeleidsplan aan het *College van burgemeester en schepenen*, aan de *Gemeenteraadscommissie Cultuur*, aan de *Cultuurraad-Gent* en aan het *Managementteam* ter bespreking voorgelegd. Tegelijk werden alle deelnemers aan het traject uitgenodigd om dit ontwerp door te nemen en te commentariëren.

Op basis van de opmerkingen en suggesties die dat opleverde, werd het cultuurbeleidsplan 2008-2013 gefinaliseerd en samen met de vereiste adviezen ter goedkeuring voorgelegd aan de Gemeenteraad in december 2007.

* *

*

Schematische voorstelling traject cultuurbeleidsplanning Gent

Legende bij de schematische voorstelling van het traject cultuurbeleidsplanning

(1) (3) (6) Stuurgroep

(2a) Toetsingsgroep

(2b) Interne Stakeholders

(2c) Externe Stakeholders

(2d) Burgerdialoog

(2e) Jeugdforum

(4) Terugkoppeling op basis van status quaestionis juli

(5) Tweede gespreksronde op basis van status quaestionis juli

(6) Redactie ontwerp cultuurbeleidsplan

(7) Communicatie goedgekeurde cultuurbeleidsplan

STUURGROEP TRAJECT CULTUURBELEIDSPANNING

1. Schepen Lieven Decaluwe
2. Katrien Laporte - Kabinet schepen Decaluwe

3. Johan Van de Wiele - Departementshoofd Cultuur
4. Bart Doucet - Cultuurbeleidscoördinator
5. Frederik De Winter - Departement Cultuur – Staf
6. Astrid Van Ingelgom - Departement Cultuur – Staf

7. Anne-Mie Hautekeete - Dienst Kunsten
8. Luc Bauwens - Stedelijke Openbare Bibliotheek
9. Hendrik Defoort - Erfgoedcel
10. Bram Ghyoot - Cultuurcentrum-Gent

TOETSINGSGROEP TRAJECT CULTUURBELEIDSPANNING

1. Peter Béatse – Vorming Plus
2. Steve Maes – Wisper

3. Chantal De Smet – Hogeschool Gent
4. Wim De Temmerman – Hogeschool Gent
5. Kaat Vandevelde – UGent
6. Ronald Soetaert – UGent
7. Marijke Pruyt – Artevelde Hogeschool

8. Andrea De Kegel – Directie Cultuur Provincie Oost-Vlaanderen
9. Carine Stevens – Directie Cultuur Provincie Oost-Vlaanderen

10. Caroline Antonowicz – Seniorendienst
11. Dirk Temmerman – Departement Stafdiensten
12. Patrick Van Hamme – Departement Stafdiensten
13. Lieve Destoop – Dienst Buurtwerk
14. Kathleen Snoeck – Jeugddienst
15. Anja van den Durpel – Integratiedienst
16. Luc Heyerick – Departement Onderwijs
17. Mieke De Jonckheere – Dienst Gelijke Kansen
18. Kaat Heirbrandt – Departement Stadspromotie
19. Willem Gobeyn – Lokaal sociaal beleidsplan
20. Jan Schiettekatte – Dienst Feestelijkheden
21. Erwin Van de Wiele – Dienst Toerisme
22. Els Lecompte – Dienst Gebiedsgerichte Werking
23. Joris Demoor – Departement Stafdiensten (strategische fondsen)

Cover:

**Jan Christensen, voorontwerp 'Sluit je ogen – Verbeeld je kunst' – 2006, Papegaaistraat
Gent - copyright Jan Christensen.**

Werk gerealiseerd in het kader van het project 'Blinde Muren'.

**Het project 'Blinde Muren' werd bekroond met de 'Prijs Bouwheer 2007' van de
Vlaamse Bouwmeester.**